

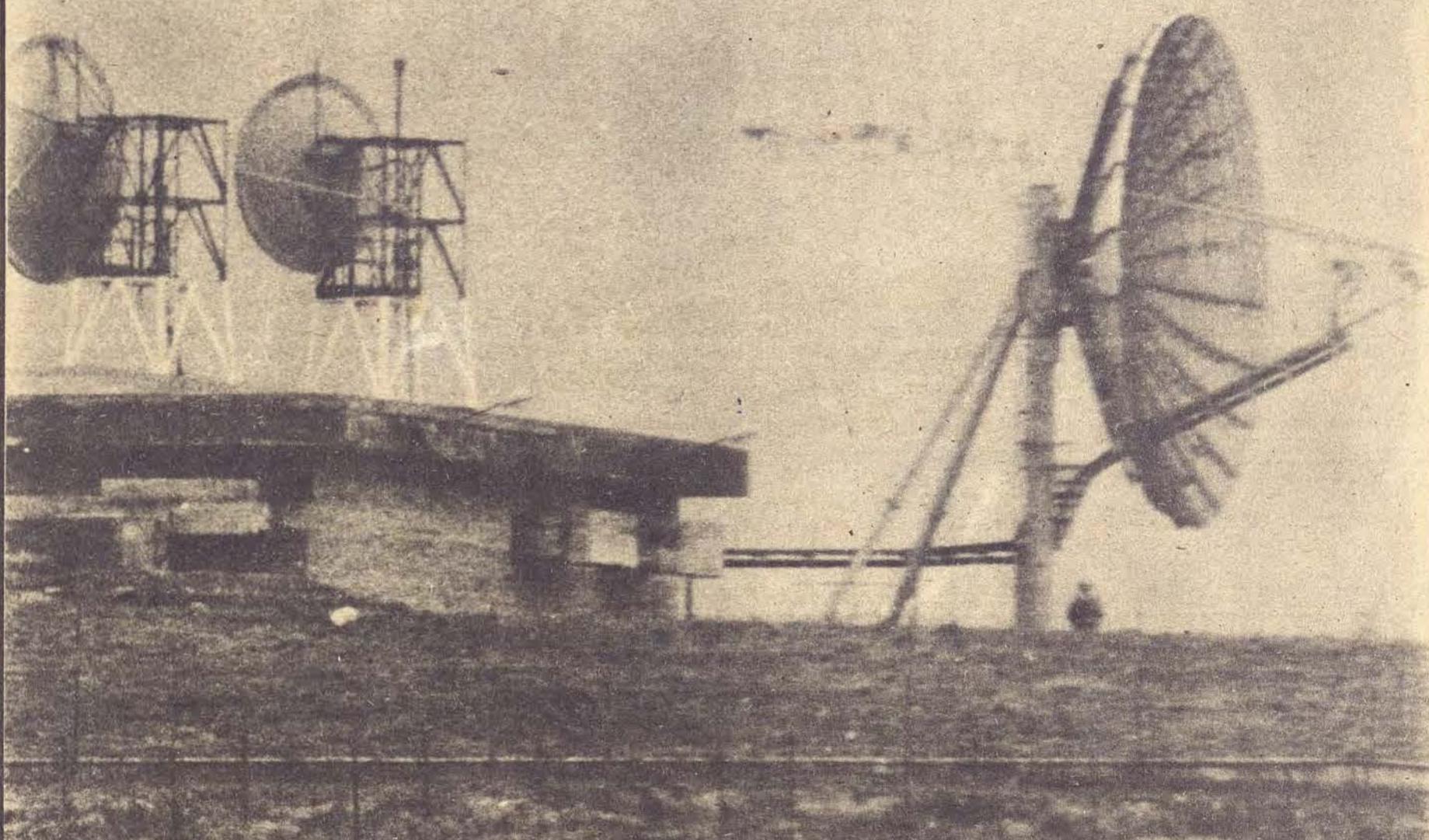
A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N.º 56 * DO 30 DE MARZO AO 5 DE ABRIL DE 1979 * 30 PTAS.

FRIOL

A BASE DO NOSO DESACOUIGO

A palabra dos partidos ante as Municipais

Folga patronal no ensino privado

A PAZ DO DÓLAR

OURENSE

A corruptela municipal de cada dia

"Georges Marchais" —sigue PB— "¿pode ignorar que a única xustificación posible do nuclear en Bretaña é o aumento de beneficios prás multinacionais?.... Dinos que esta central nuclear que nós rexeitamos, outras rexións non teñen ningunha razón pra aceptala".

Así e todo, algo diferente debe haber entre os irmáns bretóns e más nós. Que os xerarcas do eurocomunismo español o máis que chegaron a decir foi que as nucleares suponían "una gran fuente de progreso"! .

OS IRMANS BRETONS

A nós xa nos parecía que galegos e bretóns tiñamos ben cousas en común. Semellante pasada celta, semellante explotación colonial, e semellantes buñós do capital monopolistas que aturam. Así, no último número de "Le Peuple Breton", edición en idioma francés do voceiro da UDB (Unión Democrática Bretaña), aparece unha reseña relativa a Georges Marchais, secretario xeral dos eurocomunistas franceses, e o tema nuclear. "Bretaña non inspira ao Georges Marchais. A última vez que nos visitara, atistecera con razonamentos lapidarios do xénero do de "Xa tivestes catorce ministros bretóns, e qué quitáchedes deso? .

«Lembranxe daquel outro "galego" ilustre que nos botaban en cara?

NOVATOS EN

GALEGUISMO

Na prensa diaria apareceu mércores 28 unha nota da irmá de Castelao, denunciando un falseamento en relación á que foi casa de Virxinia Pereira, a muller do noso político. "Hai algún tempo, descubrelle a Castelao unha placa na vila da Estrada, na fachada da pretendida casa da sua difunta muller... Neste feito hai un falseamento que teño que denunciar: a casa na que se puxo a placa, Pérez Viondi número 51, non foi a de Virxinia Pereira Renda... A casa... é a de Pérez Viondi número 4. Trátase dunha casa que ainda sigue en pé... Está prácticamente no centro da vila, mentres que na que se puxo a placa está case forz, camiño de Codéseda". E dona Tareixa, despois de esixir que se amañe o asunto, "como único familiar

próximo que sobrevive a Castelao, e como herdeira universal de todos os seus dereitos e deberes", afirma que "...non se pode consentir que intereses más ou menos inconfesables traten de cambiar as verdades que as xentes de edade, e memoria bastante, poden confirmar".

E é que hai xentes que, coas presas de reivindicar ao gran patriota, e afirmar que "Castelao

é patrimonio de todos", chegan a correr 47 números dun golpe. O que é ser novo no oficio.

MISTICAS VELLAS, CARAS DE SEMPRE

"Caminar por las alturas de la vida, y en el curso de la lucha presidir un instante el Senado de España, en el umbral de su nueva singladura, es para mi conciencia un servicio con grandeza..."

Somos hijos de España, nuestra gran Patria, la Patria de los

padres y la Patria de los hijos...

En esta comunión de hijos de España... oficiaré desde esa hermandad... desde la víscera sagrada..."

Non, non son as Obras Completas de José Antonio Primo de Rivera. Son "extractos" do ex-fiscal da República española, ex-senador pola "Candidatura Democrática Galega", actual senador arribista da UCD por "La Coruña", "Don" Manuel Iglesias Corral.

que fai referencia ao bilingüismo (sic) e o Ensino do Idioma Galego, tema sobre o que xa foron incluso concedidos cretos a outros entes preautonómicos.

Neste sentido, os reunidos complácese en salientar os traballos que no último ano foron feitos por diversas Institucións Galegas sobre as publicacións e o ensino da nosa lingua. O que demostra o pulo que Galicia pón en soerguer a sua cultura".

E A NOSA TERRA complácese en salientar a desfeita que a Xunta e organismos cómplices queren provocar en Galicia con "decretos que fan referencia ao bilingüismo" e outras gaitas. Seguiremos informando.

Un paso adiante

A NOSA TERRA conta hoxe con máis de 4.000 suscriptores pero necesitamos conseguir entre todos 1.000 novas suscripciones.

Colabore coa prensa galega, faga un suscriptor pra A NOSA TERRA!

Estado: Suscripción semestral, 800 Ptas. Suscripción anual, 1.500 Ptas.—EUROPA: Anual, 1.900 Ptas.
Semestral, 1.000 Ptas.—AMERICA: Arxentina, Uruguay, México, etc. Anual, 2.600 Ptas. Semestral, 1.325
Ptas.—U.S.A., Puerto Rico: Anual, 2.350 Ptas. Semestral, 1.200 Ptas.

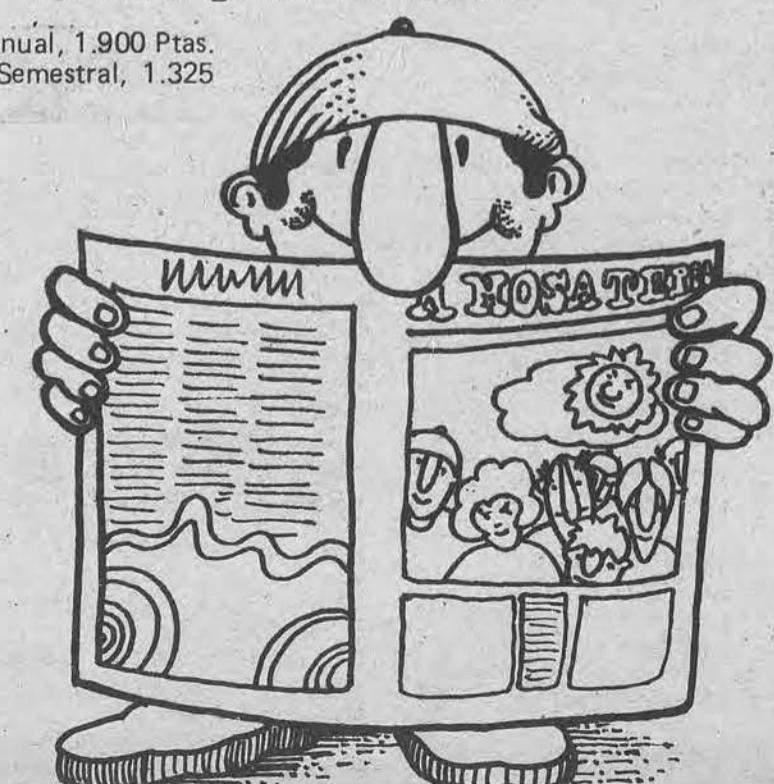
Nome	
Profesión	
Enderezo	
Poboación	
Provincia	
Deseo suscribirme ao periódico galego semanal A NOSA TERRA	
por un año ☐ por seis meses ☐	
☐ Envío o importe (cheque ☐ xiro postal ☐ transferencia ☐)	
, a _____ de _____ de 197____	

Novo nº. da conta no Banco Pastor de Santiago: 106.735

PIDA OS NUMEROS ATRASADOS QUE
LLE INTERESEN, ENVIANDO O IMPORTE EN SELOS DE CORREOS.
Agasalle a un amigo cunha COLECCION
ENCUADERNADA de A NOSA TERRA

dende o número 0 ao 26.

O precio é somente de 1.200 pesetas,
incluidos gastos de remesa.

Presentamos as respostas de distintas coalicións electorais e partidos a unha serie de preguntas de interéss xeral. Démosses cabida, neste diálogo, a todas as alternativas presentes no Municipio de Santiago de Compostela, oportunidade que somente refugaron o partido

do Goberno, UCD, que deu a calada por resposta, e a coalición electoral UG, que se negou abertamente. Das alternativas aquí presentes, lembreamos que as que presentan maior número de candidaturas nos próximos comicios aos Axuntamentos son CD e PSOE, por unha

banda, e o BN-PG pola outra. Do resto, o PC e o PT están moi próximos no número de candidaturas presentadas, e o MC tén listas somentes nalgúnsas cidades e grandes vilas galegas.

A PALABRA DOS PARTIDOS ANTE AS MUNICIPAIS

POLITICA MUNICIPAL E POLITICA XERAL

CD: A política municipal tén que ser totalmente independente da política xeral porque, senón, moveríamnos dentro do mímismo como o que tivemos deica agora. Son cousas distintas, aínda que as directrices políticas seán coincidentes. Penso que en beneficio de todos e de cada un dos municipios, a política que se tén que seguir ha de ser política que marque a Corporación e, si esta é pluralista e a política xeral é monocolor, como está a suceder hoxe, terán que ser independentes á unha da outra.

PSOE: Eu penso todo o contrario. A política municipal debe estar perfectamente artellada coa política xeral, e xa que logo, calqueira medida que se tome no marco do estado vai repercutir directamente a nivel local.

MC: Non sypode falar de que nos Axuntamentos se formen illas distintas do resto da problemática xeral. Pensamos que a loita de clases que se dá a nivel xeral dase tamén no Axuntamento, e que polo tanto, hai que tomar unha posición con respecto a ela.

BN-PG: Nós non somente cremos que a política xeral debe estar artellada dentro da política xeral, senón que son dalgún xeito totalmente dependentes, e non caibe pensar que se poida facer política local dacando cuns obxetivos e seguindo un programa que non esteña dacando cos plantexamentos xerais. O Axuntamento vai ser a plasmación do que se pretenda conquistar a nivel xeral; e polo tanto, nese senso o programa do Bloque en canto aos municipios será a concretización do seu programa xeral.

PC: Entendo que os Axuntamentos teñen que ter autonomía respecto ao centralismo, xa que poseen entidade propia e deben actuar como tal sin dirixímos de ningún tipo.

PT: A política que se vai facer nos Axuntamentos e a que se

fixo deica agora respostou a unha visión política concreta que os dirixiu: deica hoxe, unha determinada coor política monopolizou os axuntamentos, a partir do tres de abril entrarán a formar parte deles distintas forzas que representarán diferentes intereses políticos e cada un dos cales vai defender as suas posiciones.

ABONDARA CO SIMPLE SANEAMENTO?

BN-PG: Non é abondo. Nós concebimos os Axuntamentos tal como están hoxe como institucións coloniais e dalgún xeito voceitos e transmisores dunha gran cantidade de medidas que se tomen a nivel do

estado e se trasladan ao ámbito local; así é que a nosa loita sería trocar o seu carácter colonial e

convertilos en institucións galegas e populares. Hai que limpar os Axuntamentos, pro tamén darles unha nova perspectiva.

PSOE: Si somentes se quedase reducida a unha loita contra da corrupción, esto non sería unha mira política. Agora, cadaquén levará o seu proyecto político por tras, onde se plantexarán as alternativas. Por outra banda, ollando as tablas salariais dos funcionarios dos axuntamentos, pode haber fondas razóns pra non traballar ou facelo mal, ou mesmo prás corrupcións, por eso nos a primeira loita a levar será a das reivindicacións salariais e ademais, defendemos a libre sindicación.

PT: Compre trocar cualitativamente o Axuntamento, o seu carácter. Por unha banda, nós pretendemos darlle un novo marco institucional de carácter

democrático e descentralizado.

PC: Hai que trocar a imaxe dos axuntamentos, pro isto terá que pasar por un proceso; xa que logo, nós non pretendemos chegar alí e barrer a todo o mundo, pois haberá xente que responde a intereses democráticos. Sería preciso civilizar a figura do funcionario municipal e convertir os Axuntamentos en entidades abertas.

MC: E importante a cuestión do saneamiento. Nós neste somos bastante incisivos, ao non ir facer borrón e conta nova pra moitos que fixeron o agosto a costa dos intereses populares. Non temos o senso da reconciliación. Tampouco é o noso único plantexamento; a longo plazo, desaxariamos un cambio radical, axuntamentos populares no marco dunha República Federal Socialista.

A CONVOCATORIA DESPOIS DAS XERAIS

PT: O feito de convocar as eleccións xerais previamente resposto a un interés de política xeral, de ter controlados os axuntamentos e utilizarlos nas xerais. Tamén na convocatoria das eleccións parte da responsabilidade tívoa a esquerda parlamentaria, xa que algúns distes partidos entraron no xogo da ambigüedad e de dúbidas sin tomar posturas claras.

CD: Eu penso que o problema podería plantexarse doutro xeito; el é: ¿é comenente antes as eleccións municipais, ou é comenente antes as xerais? ¿Qué beneficio se deriva de que seán antes as xerais ou qué beneficios se derivarían si foran antes as municipais?

Edita: Promocións Culturais Galegas, S.A.

Comisión de Fundadores:
Acosta Beiras, Xoaquín.
Fontenla Rodríguez, Xosé Luis.
López Gómez, Felipe Senén.
Mórales Quintana, Xosé Enrique.
Varela García, César.

Diretora: Margarita Ledo Andión

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

Redactores
e Colaboradores: Xosé Ramón Pousa, Antón L. Galocha, Lois Celeiro, Marita Otero, Pablo Viz, Paco Arribado, Fernando Franco, Ignacio Briset, Suso Piñeiro, Guillermo Pérez, F. Cusí, Emilio Veiga (Países Catalanes), P. Iparraguirre, Maialde (Euskadi),

Maria Alonso (España), Carlos Durán (Londres), A. P. Dasilva (Porto), Juanjo Navarro, Llatzer Moix, Patiño, Vázquez Pintor.

Diseño e Confección:
Pepe Barro

Fotograffia: Brais, Xurxo Fernández, Fernando Bellas

Dibuxos: Xaquín Marín, Xulio Maside, Alfonso Sucasas, Xurxo Fernández

Redacción e Administración:
Troia 10-primeiro Santiago
Teléfonos:

Redacción: 582681
Administración (de 10 a 14):
582613

Imprenta: "La Región, S.A." Offset
C. Quiroga, 11-15. Ourense
Dep. Legal: C-963-1977

Distribución: provincias
de Coruña e Pontevedra: Las Rías,
Telf.: 209850-54. A Coruña
Bilbao: Distribuidora Vasca,
Telf.: 4231933
Lugo: Souto
Ourense: Vda. de Lisardo
Barcelona: F. Rafael Artal,
Telf.: 2433658

Xerardo Estévez (PSOE):
"A carreira electoral favorece
aos partidos maioritarios,
sobor de todo os de dereitas".

PSOE: Penso que toda a esquerda pediu unánimemente que se convocaran antes as municipais, xa que os Axuntamentos iban ser unha parcela de poder local moi importante de cara ás xerais. O proceso fixose ao revés aposte e, agora, a conseira electoral favorece aos partidos maioritarios, sobor de todos os de dereitas.

BN-PG: Dende a nosa perspectiva, foi unha clara maniobra do poder pra evitar o avance do nacionalismo, xa que cos nacionais nos axuntamentos, o medo, as cacicadas, serían más difíceis de facer e eso reforzaría tamén a nosa posición nunhas eleccións xerais. Por outra banda, a hora de defender coerentemente a nación galega, fai senso difícil facer distincións entre a esquerda e a dereita, niste senso a esquerda parlamentaria está "alcauetada", prácticando e apoiando, porque era moi consciente e consecuente ante o perigo que isto significaba nas nacións do estado, en defensa dos seus intereses. Tamén se está a demostrar que se volca moito máis na campaña das municipais en certas nacións do Estado, xa que a nivel de política xeral non tiña moito que facer e pensa que nos Axuntamentos si pode.

MC: Xa non teño moito más que aportar. O noso partido denunciou no seu día iste feito, como a dereita (UCD) manipulou toda a cuestión da reforma e os acontecementos políticos.

PC: Tén que quedar claro que

N. 56 / 30 MARZO - 5 ABRIL / 1979

Clemente González (CD):
"A política Municipal
ten que ser independente da xeral".

os partidos da esquerda, despois das eleccións de xunio do 77, estiveron pedindo e reclamando que se convocaran as eleccións municipais. Si eso non se acordou, a culpa non é da esquerda parlamentaria.

COINCIDENCIA DE PROGRAMAS E PRACTICA POLITICA

CD: Eu penso que os problemas son os mesmos, porque están aí, pro pra resolvélos cada partido sigue o camiño que millor cree.

BN-PG: A coincidencia pode vir dada dunha primeira redacción, os problemas son concretos. Agora, onde haberá que ollalo e saber si realmente se coincide, é xa no Axuntamento, cando se dean as alternativas pra solucionálos. Outra diferencia será o marco político onde esto se inclúa. A práctica, as soluciones e alternativas van ser os que delimiten aos partidos.

PSOE: O PSOE plantexa o problema ao revés, como sabemos que imos ter unha parcela de governo o noso comportamento é diferente estudiamos os problemas dando alternativas socialistas, xa que son problemas que non admiten demora.

MC: Nas épocas electorais hai un fenómeno curioso, e é que todo o mundo vai solucionar os problemas e que de certa maneira todo o mundo tende a parecerse bastante. Así, o fenómeno electoralista é evidente na dereita; durante coarenta anos

mantivérone ou ben as mesmas persoas, ou outrós, coa mesma ideología, e non resolveu nada e hasta agravou unha moitadume de problemas que agora di que vai resolver.

PT: As diferencias políticas van vir dadas polas prioridades que se van establecer na solución dos problemas, xa que de súpito non se vai amañar nada.

ESIXENCIAS INMEDIATAS A NIVEL GALEGO

BN-PG: Antes de nada, sería defender a oficialización do idioma galego, e polo tanto, na vida municipal, reconocemento da personalidade xurídica da parroquia, elaboración dunha nova Lei de Réxime Local que responde ás características históricas e xeográficas de Galicia, elaboración dun novo plan de ordenación territorial e esixir a total transferencia da xestión municipal e o control público da mesma.

CD: A resurrección do patronato nacional, a creación dun patronato rexional nas catro provincias galegas e constituir un patronato en favor de Santiago. Ademais, os intereses da poboación deben estar sobor de todo.

MC: As esixencias más inmediatas serían trocar o marco legal onde se vai desenrolar a actividade municipal; niste caso, unha nova Lei de Réxime Local, que reconoz a comarca, a parroquia, e que se leve a cabounha nova ordenación do territorio galego, e por último, participación popular de control e maior autono-

mía pra os Axuntamentos.

PT: Dentro do marco autonómico galego, unha nova lei de bases, a democratización, a participación dos movementos ciudadanos, a descentralización pra rematar coa burocracia na xestión municipal, defender a parroquia como ente, dándolle a sua personalidade xurídica. Fomentaremos a mancomunidad de municipios pra resolver os problemas comúns de todos os Axuntamentos e, incluso, unha caixa de compensación do goberno autonómico pra que aqueles servicios que señan beneficiarios pra toda Galicia non lle corresponda ao Axuntamento onde esteña ubicado o que cargue co custe de mantimento.

A PARROQUIA E AS ASOCIACIONES DE VECIÑOS

CD: Coido que as Asociacións de Veciños, Sindicatos e entidades locais deben participar no Axuntamento, e de vez en cando, celebrar consultas abertas. Nembargantes, non són partidario de que por sistema teñan que intervir nas permanentes ou nos plenos.

PSOE: As Asociacións de Veciños foron no seu momento unha resposta agresiva contra dun medio que era tamén agresivo, unha especie de estímulo-resposta. Agora teñen que deixar de xogar un papel contestatario pra chegar a ter un papel participativo, e eso dependerá da correlación de forzas que formen o Axuntamento.

PT: Reconocemos a necesidade de comercialización da xestión municipal e da parroquia como unha entidade propia. Pro entendemos que na xestión municipal deben participar, ademais das Asociacións de Veciños, as organizacións feministas, os sindicatos e hasta en determinados problemas habrá que chegar a institucionalización dos referéndums por barrios.

BN-PG: Antes de nada, reconocer a parroquia como entidade natural e básica do medio rural e a todos os niveles. As Asociacións de veciños, a nivel urbano, poden cumplir o papel de ser os canalizadores de todo tipo de información, recolleita de problemas que trasladen a Corporación. Estas organizacións servirán pra controlar a xestión municipal e a actuación dos representantes nos plenos, ou como sexa.

MC: As Asociacións de veciños xogan un papel fundamental á hora de representación ciudiana, pro tamén se debía dar cabida a outro tipo de organizacións, como feministas... e, dámosselle un papel de control e que manteñan a sua independencia diante de calquier corporación pra que poidan seguir mantendo o seu papel de loita. E que participaran nos plenos e nas permanentes, con voz.

PC: As Asociacións de veciños tienen que ser democráticas, pluralistas e que se plasme a sua loita coa presencia física nos plenos e nas permanentes que deben ser abertos.

Manuela Fraguera (BN-PG):
"O Axuntamento vai ser a plasmación
do que se pretenda a nivel xeral".

PABLO VIZ

N. 56 / 30 MARZO - 5 ABRIL / 1979

A folga da patronal no ensino privado

Estamos assistindo estes días no sector do ensino privado a un movemento que tén, polas trazas, todo o aspecto de ser unha comedia (directores que xa eles mesmos lles anuncian a folga aos pais, colexios que nin siquera mandan os autobuses recoller aos alumnos, etc.), e como toda comedia ten os seus actores.

Dunha banda a patronal, maioritariamente a dos colexios privados ligados a sectores relixiosos, tratando de facer pasar unha folga da comenencia das suas empresas, pra que lles concedan máis subvencións estatais, coma se fose pra millorar as condicóns dos traballadores. Doutra banda, os traballadores do sector, en xeral unha xente ista moi difícil de mobilizar pra calquer reivindicación, pois además de ser un sector moi esplotado, abonda nel un tipo de traballador adicto á ideoloxía da empresa debido aos filtros ideolóxicos que tén que pasar prá sua contratación.

OS SINDICATOS

Tamén está na danza o sindicalismo españolista, que dende a sua alternativa da escola pública queda na ambigüedad, xa que non se opón á política de subvencións ao ensino privado pero dí que estas subvencións poden ser un medio de control público ddel. Hai tamén un tipo de sindicalismo, que se chama "profesional e independente", que de feito apoia a reivindicación da patronal esgrimindo un

argumento tal falaz como é a alternativa da equiparación do ensino privado co estatal, cando esto é imposible si non se pide, ao carón, a estatalización do ensino, pois senón, no ensino privado, pola sua natureza, haberá sempre despido libre e ideario ideolóxico do centro, cousas que non se dan no ensino do Estado.

O GOBIERNO ESPAÑOL

E detrás de todo, o Goberno, que aparentemente é neutral, respaldando á súa composición ideolóxica, que ven de confecionar unha Constitución onde se dí claramente, que o Estado apoiará económicamente ao ensino privado, e está agardando que haxa movemento social abondo pra acceder, magnánimamente, a algo que está desexando facer e que é subvencionar cos cartos do Estado (é decir, de todos nós) un tipo de ensino que responda a unha ideoloxía e unhas clases sociais determinadas.

E chegados aquí estamos no miolo da cuestión. Toda a incongruencia e ambigüedad se dan cita pra evitar a única alternativa progresista e realista, que sería a estatalización do ensino. Desta cuestión fuxen as dereitas por razóns evidentes, e as esquerdas españolas debido aos seus pactos sociais.

Castelao ao Fiscal

Con data 27 de marzo a Xunta Electoral de Pontevedra decidiu enviar un dos carteles propagandísticos do BN-PG pra as presentes eleccións municipais ao Fiscal "por la adición de la frase que lo encabeza, que no figuraba en el original del dibujante Castelao, y que es lo que puede darle carácter injurioso, pudiera constituir delito...".

Como os nosos lectores lembraran a frase en cuestión é a clásica de Castelao "Pra que remate esta vergonza" que a Xunta electoral de Pontevedra considerou en anteriores resolucións como destinada a despréstixiar aos membros das actuais Corporacións.

crónica política

As consecuencias da aplicación da Constitución española aprobada por consenso dos partidos políticos españoles de dereita e esquerda, empezan a facerse claras pra os que poideran pensar, de boa fé, unha suposta ambigüedad e neutralidade do testo constitucional. O que non ocurriu en 40 anos de fascismo estase a facer hoxe realidade por obra e gracia da chamada libertade de ensino: a subvención ao cen por cento das empresas privadas, claras organizacóns de influencia ideolóxica e de manipulación mental e psicolóxica, adicadas ao ensino.

NO NOME DA LIBERTAD

Ao amparo do artigo 27 da Constitución, no que se reconoce o deber dos poderes públicos de subvencionar aos centros privados e de reconocerles un ideario educativo propio, así como o dereito dos pais a escolleren a educación que consideran más axeitada pra os seus fillos, toda a patronal, protexida polo Goberno e presionando ao seu propio personal docente, en condicóns laborais indignas, tén organizada unha folga destinada a que se cumplan os términos da Constitución de maneira más leonina posible. Demagóxicamente, falando de homologar as condicóns económicas do profesorado do ensino privado co do ensino estatal, queren que o Estado seña o que pague totalmente, tanto en EXG como en BUP, ao personal docente da empresa respectiva.

Este camiño que leva o sistema educativo no Estado español é a obra dunha visión favorable aos intereses dos grandes monopolios capitalistas, xustificándose por parte da dereita no nome da libertade e dun modelo de escola, contrario a estatalización, que anomean pública. E decir, que todos están dacordo nas subvencións do Estado á privada.

SERVICIO PÚBLICO, A UNICA HOMOLOGACIÓN POSIBLE

A un espírito progresista non contaminado de estupidez non se lle pode agachar que a única maneira democrática e xusta de homologar as cousas é unificándoas, sobre todo

cando somos os contribuintes os que pagamos. Polo tanto, a única posibilidade de escola igual, gratuita, xusta, respetuosa con todas as creencias e libre, é a escola como servizo público do Estado. Si alguém quere poñer en práctica o seu principio particularísimo de influencia ideolóxica ou relixiosa, qué erga centros educativos, pero cos seus cartos. Desgraciadamente, esta non é a filosofía da Constitución española, senón precisamente a contraria. Si a posición das empresas privadas é descarada e agresiva, a das centrales sindicales españolas anomeadas "democráticas" ou é inxenua ou é estúpida porque se moven coa mesma filosofía de fondo. Pensar que porque os fondos públicos os vaia xestionar o clauso de profesores, a asociación de pais de alumnos, pertencentes ao proyecto educativo xurdido, promocionado e movido por uns obxectivos privatizadores, as cousas iban ser doutra maneira, é desconocer os intereses reais no nome dos cales teñen razón de ser semellante, tipo de centros. En fin estas son as consecuencias lóxicas dunha concepción dos servizos públicos que non quere encártarse co problema da sua socialización real. Non loitar por esto, a estas alturas do século XX, é practicar de maneira más contraria aos intereses dos traballadores do sector respectivo e de amplias capas da poboación. E agarrémonos, porque detrás ven tamén unha chamada liberalización da medicina no nome da cal veremos seguramente más barbaridades, eso sí "democráticas", das que levamos visto.

A VISITA REAL

Os sistemas democráticos e burgueses fan esforzo no que non costa cartos nin compromete a nada. Segundo a práctica baseada nas apariencias formais, Su Majestad chamou a consulta a todos os grupos parlamentarios fose cal fose o seu número de diputados e o seu significado político. De todas estas visitas propostas, somente unha non se celebrou, e foi a da coalición Herri Batasuna que, con moi bon senso, considerou absurdo asistir a un acto protocolario de tipo propagandístico. Das celebradas, somente o representante de Unión del Pueblo Canario fixo unhas declaracóns mínimamente dignas á saída da visita real. Polo menos expresou a disconformidade dos canarios respecto do ingreso de España na OTAN, da construción dunha base militar yankee nas illas, ademais de pronunciarse a rpol do recoñecemento do dereito de Autodeterminación dos pobos que integran o Estado español.

CESAR VARELA.

OURENSE

A corruptela municipal de cada dia

don Manuel Gil, ex-funcionario do Axuntamento de Ourense, onde traballou durante 36 anos, vén erguendo a sua voz contra da Corporación Municipal, polas infraccións constantes e reiteradas da lexislación en vigor nomeadamente no que se refire á construcción e Urbanismo, e testemuña, cunha boa restra de espeditos na man, como os responsables da Administración Local fan caso omiso tanto dos informes ministeriais —Vivenda, Obras Públicas— como, inclusive, dos que se elaboran nas mesmas dependencias técnicas do Axuntamento. De feito a Comisión Permanente integrada por 8 concelleais e o alcalde, son quen de outorgar licencias contradecindo todo caste de esixencias recollidas ben na Lei do Chan, ben nas normas de planeamento. Cartas como a que hoxe reproducimos somente son un exemplo; cartas dirixidas, neste caso, ao que foi hastra-hai pouco máis dun mes alcalde típico do Axuntamento ourensán, e que de cara ás presentes eleccións encabeza a lista de Coalición Democrática.

A arbitrariedade interesada, a "irresponsabilidade e fracaso na súa xestión", a utilización da política do cansancio —"a xente non tén tempo pra andar de arriba pra abajo coas suas reclamacións, e despois de ir aló media ducia de veces acaba por claudicar"—, foron conformando a mecánica municipal con boas semellanzas cun caixón de xastre. Xa nin se trata dos grandes sobornos, dos bos favores, da actuación favorable en exclusiva aos más importantes grupos económicos ou de influencia, calquer constructor, calquer industrial, cásque quen así o queira, pode conseguir o favor dun concelleal cun modesto esforzo. Mesmo os técnicos —peritos, topógrafos, apareladores, etc.— a pesares que dende hai ano e medio están incompatibilizados pra exercer privadamente a sua profesión son persoas que frecuentemente "teñen que rexitar un

ofrecemento, o consabido sobre" que en troques, asegún fontes dignas de todo crédito, semellan ter boa acollida noutros negociados. "Abonda con fixarse en cómo algúns concelleais medraron en tres ou catro anos de alpargatas a zapatos de charol, e cómo ousan comentar "mi tiempo es oro y el que dedico al Ayuntamiento tengo que cobrarlo".

OS RESPONSABLES

E entre os compoñentes da Permanente, o executivo da política municipal, xentes ligadas á construcción como Emilio Suárez ou un subdirector do "Banco Occidental" como Roxelio Méndez, amais do señor González Suárez, catedrático de Instituto, Xosé Lage Lage, ex-empleado da Organización Sindical; Carlos Osorio, empleado da Banca; Eladio Díz, almacenista; Miguel Angel Alcaraz, vencellado ao INP e Julio Rodríguez, administrativo. Tamén entre os concelleais da actual Corporación, aparecen nomes como o de López Iglesias, cabeza de lista pola UCD, e coa responsabilidade de Deportes. Cando eles, un sinfín de membros con funcións coma Xardins —que por certo sempre

"A min non conseguem cansarme" (don Manuel Gil)

XURXO FERNANDEZ

Edificios que infringen alturas, o río Barbaña sin saneamento.

boicoteou as propostas de ordenanzas de zonas verdes elaboradas polo departamento técnico mentres Parques tradicionais, como O Posío, van esmorecendo ou deixándolle sitio a unha pista de cemento pra baile pagado, que xa nin se utiliza pra iso—, Limpeza, Alumado, Saneamento, público —e o Río Barbaña contaminado por todo tipo de verquidos, con ratas, atravesando todo Ourense e constituindo, sobre todo no vran, un foco epidémico que a ningúen lle interesou sanear, ou mesmo o Miño, a recibir restos de instalacións como a CAMPSA, que non contou na súa historia cunha depuradora inda que agora, oportunamente, ven de ser anunciada.

Outros aspectos, como a asistencia social, que engloban a promoción de guarderías, dereitos dos disminuidos físicos, coa supresión de barreiras arquitectónicas, por exemplo, ou atención á poboación subnormal, nuns casos nin se contemplan e noutras proiectase e encétase a construcción dunha mole —estamos referíndonos ao Centro de Subnormales de Velle—, que pode chegar aos 500 ou 600 millóns de pesetas, do que psicólogos e asistentes sociais xa pronostican que cando se remate non ha servir pra aplicar nel a actual terapéutica de rehabilitación, polas suas mesmas características físicas. Eso sí, un candidato da UCD declararía por radio na presente campaña —dando proba clarísima de desconocemento siquer mínimo de problemas ben diferentes— que nel poderían meterse tanto aos subnormais como aos disminuidos físicos (!).

AS MIL MANEIRAS DE INFRINXIR

O caso é que, e outravolta falamos do apartado que todos os nosos interlocutores siñalan como a adalide das irregularidades, a vulneración da lei do Chan, e das normas urbanísticas son tan frecuentes que se fala de que 8 de cada 10 espeditos que pasan polo Axuntamento obtén licencias que avalan futuras

infraccións. As maneiras son múltiples, e toda elas especuladoras. Unha das más usuais consiste en non respetar fondo e altura prás edificacións. Por riba dos informes recollidos na "Acta de Línea" que suporán, por unha banda, unha falla de respeito á saude ciudadana —non é o mesmo unha rúa soleada que unha rúa de vivendas en sombra permanente— e aumentan de xeito incontrolado a densidade de pobiación, ao verticalizar apresa as nosas vilas, aláis dos inflados beneficios económicos que tiran da construcción de 8 alturas onde somente poderían ir 6, por exemplo.

Tamén é habitual edificar sobre terreos que non esteñan dotados de equipamentos —acessos, alcantarillado, aceiras, alumado...—, por lei obrigatorios deantes da construcción, fuxindo deste xeito do conseguinte gravame que despois ha recaer sobre os particulares en forma de contribucións especiais.

Non son poucos, asemade, os casos en que os edificios se dan por rematados sin cumplimentar siquer o propio proyecto apresentado —é normal, por concretar algún, non dotalo do conducto de ventilación dos cuartos de baño—, e, polo mesmo, non conseguir a necesaria licencia de ocupación. Cando esto sucede,

os inquilinos, sin arte nin parte, atoparanse con que o Axuntamento non facilita auga pra consumo personal —en teoría, as viviendas constan como desocupadas— e teñen que abonala máis cara a precio industrial, como si ainda se estivera na fase de construcción.

AI VAI O ESPECULADOR

E ao pé de todo o referido ás constructoras e promotoras —Collarte, Abadín...— e estranos proyectos como o da zona de Montealegre —unha zona, polo demais, privilexiada pra sere destinada a parque municipal— que

ORENSE, 27 FEBRERO 1979
Sr. D. CELSO VAZQUEZ-GULIAS ALVAREZ

Muy señor mío: El día 15 de los corrientes estaba anunciado que Vd. contestaría las preguntas que los ciudadanos le hicieren por Teléfono a través de Radio Popular. Pero una indisposición le impidió acudir a la Emisora.

Como las preguntas son muy interesantes, se las hago por escrito. Quiere saber este ciudadano porque en zona de SEIS ALTURAS se ha construido con alturas superiores y se sigue construyendo, con lo que se vulnera la LEY que todos estamos obligados a respetar y en esos todos también están incluidas las Autoridades Municipales.

También le quería preguntar porque no me ha contestado a mis SIETE escritos que últimamente he presentado en el Registro del Excmo. Ayuntamiento y que denuncian una construcción ILEGAL. Las fechas de los escritos son las siguientes: 17 y 30 de Octubre de 1978; 22 y 23 de Noviembre del mismo año; 16 y 18 de Enero de 1979 y 3 de Febrero del mismo año. Hay otro escrito de fecha 23 de Noviembre de 1978 que le he enviado por Correo certificado a su despacho oficial en el Ayuntamiento: en total son OCHO escritos.

También quiero hacer mención a dos escritos que he remitido a los señores Concejales componentes de la Comisión de Obras y que Vd. debe conocer porque se refieren al mismo problema: LA CONSTRUCCIÓN ILEGAL. Las fechas de dichos escritos son, 12 de Enero y 2 de Febrero de 1979.

Vd. ha cesado en el cargo de Alcalde el día 17 de los corrientes pero ha aprovechado la última sesión de la Excm. Comisión Municipal Permanente para que fuese aprobada la construcción de un edificio vulnerando la LEY, en Gral. Franco, número 41 y que originó esos escritos que Vd. no se ha dignado contestar. El acuerdo a que me refiero ha sido adoptado el día 14 de los corrientes en contra de los informes de la Delegación Provincial del Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo, Organismo superior al Excmo. Ayuntamiento. El Sr. Arquitecto municipal también ha informado DESFAVORABLEMENTE dicha construcción. Pero está visto que tanto al entonces Ilmo. Sr. Alcalde como a los señores Concejales no le interesan los informes cuando son LEGALES.

Puede decirse que ha terminado su mandato y no con broche de oro.

Quedaria muy complacido si estas acusaciones fuesen contestadas, SU EXCELENCIA EL CIUDADANO tiene derecho a conocer la actuación de sus representantes para felicitarlos o para exigirle cuentas por una mala actuación.

Le saluda:

Fdo.: Manuel Gil Fernández.— D.N. de Identidad número 34.388.814.— Domiciliado: Gral. Franco, núm. 43-tercer A. Teléfono: 227887.

Hoy, 7 de marzo de 1979, me ha comunicado el Sr. Gulias, personalmente, que no me contestará el presente escrito.

apresenta 500 viviendas, aneadeas sociais, baixo o patrocinio de Cáritas e que todo semella indicar que tentan encubrir outros bloques de vivendas das que 700 están denegadas por ilegalidades. Ou esas operacións amparadas no conocemento "de favor" do avance do novo Plan: si hoxe tal zona está declarada como verde pero no futuro se contempla pra vivendas illadas, tipo chalet, ái vai o especulador mercar barato hoxe esa zona verde pra, mañá... E cada día chegan espeditos coa conseguinte solicitude de condicións urbanísticas dun solar; cada día os técnicos informan das mesmas. Despois vén un

XURXO FERNANDEZ

Escolloren a carreira de Dereito sin saber moi ben si lle iba gustar ou non. E agora, é catedrático de Dereito Penal na Universidade Autónoma de Madrid e participou na elaboración do anteproyecto de reforma do Código Penal, que hai duas semáns tén o goberno español nas mans, pro ve poucas posibilidades de que o aproben, debido ao novo enfoque que se lle dá á problemática social. Naceu en Calo e vive en Madrid. Coma moitos outros profesionais e coma moitos galegos, viuse na obriga de emigrar.

RODRIGUEZ MOURULLO

"O delito non xurde por encanto"

Vostede escribiu dous libros, ¿qué significaron prá narrativa galega?

A narrativa galega naquel intre encetaba a rexurdir. A partir do ano 1952 produciuse certa apertura que permitiu a creación de Galaxia, que se fundou a xeito de Sociedade Anónima, cando realmente era unha asociación de tipo cultural que non estaba permitida como tal. Ista tolerancia no que respecta ao cultivo da lingua galega coincide a "Xeración da Noite", que se bautizou así non somente pola coincidencia circunstancial co nome dun diario, senón porque eramos unha xeración que saímos da noite, eran uns anos moi duros. Así, Ramón Lugrís, Méndez Ferrín, Franco Grande, Bernardino Graña, Beiras e outros formábamos iste grupo reducido, ao que se foi incorporando cada vez máis xente co paso do tempo.

Niste contesto publiquei "Nasce un arbre" e "Memorias de Times". Que supuxeron un esforzo por incorporar a nosa literatura as correntes literarias importantes naquel intre sobor de todo en Europa e Norteamérica. E foi un intento que cumpliu a sua función. Era unha época na que conviña demostrar que a lingua galega era apta para calquier tipo de anovamento, de "aggiornamento". Ao mesmo tempo que coincidia coa tradución de Heidegger ao galego. Nise senso de renovación, nós adiantamos a outraliteraturas do estado español que se deron más tarde e que, desde logo, tiveron más resonancia ue a nosa laboura.

¿Como ve actualmente a narrativa galega?

O desenrollo da cultura galega atópase nun intre esperanzador, de frolemento. Eu penso que o que resulta interesante é que contamos con escritores de todos os tipos e correntes, cubrindo varias facetas. Escritores puramente imaxinativos, cunha capacidade de fábula extraordinaria, escritores que se mantén nunha línea tradicional, hasta escritores comprometidos co realismo social. Todas as aportacións, si teñen calidade literaria, son importantes, e é bo que exista esta disparidad de concepcións e de criterios. Neste senso a literatura galega é moi rica, ao contar con todo este tipo de orientacións.

¿Cómo accedeu ao galeguismo? E ¿de qué xeito se desvencellou del?

Os primeiros contactos que tiven co galeguismo foron ao traveso do meu pai, que conocín cando eu tiña trece anos, á sua volta do exilio. Despois sería na Universidade, onde me relacionei cos ambientes galeguistas, que daquela, certamente, eran moi

cativos. Eramos poucos e tiñamos que xunta mos cásque en catacumbas. Cambiabamos impresións sobre de todo das nosas inquietudes e preocupacións, en especial, das literarias, naquel intre era o único que se podía fazer. Resultaba moi difícil levar ao cabo outro tipo de actividade. Algunhas cousas podíanse facer, ás veces de xeito indirecto. Tentábamos espallar entre outros compañeiros estas inquietudes por todo o que se refería a Galicia e a cultura galega.

Pola miña banda, non houbo unha ruptura co galeguismo. Cencais que o feito de vivir fora de Galicia non me permita unha posibilidade de contacto real co chamado galeguismo. Ao estar lonxe, e, mesmo, en ambientes absolutamente distintos, supón un non vivir de perto os problemas e unha realidade moi concreta, pro sempre procurei seguir o desenrollo e a evolución tanto da cultura galega como da sua situación social ou política.

En Galicia, o problema da emigración é unha realidade que afecta tamén aos profesionais. ¿Cal é a súa opinión, e si cabería alguma posible solución?

Penso que moitos profesionais de distintas especialidades que, dalgún xeito, se sinten vencellados á terra espiritualmente, estarían dispostos a colaborar en favor do desenrollo de Galicia, pro eso habería que articulalo dende eidí. Cencais niste intre é impensable a recuperación de toda ista xente, hai que ter en conta que vivimos fora polas dificultades que eidí existen. Pro sempre se pode colaborar dunha maneira máis activa. En Madrid estase a crear unha asociación diste tipo, pro córrese o risco que quedar soio neso, e de que non se establezan contactos de traballo cos problemas galegos.

Vostede participou na comisión que elaborou o anteproyecto de reforma do Código Penal. ¿Qué plantexamentos se tiveron en conta?

Evidentemente, o primeiro que hai que decir e suliñar é que tiñamos un Código Penal propio dun estado dictatorial e había que acompañar o sistema penal ás esixencias propias dun estado de dereito. Neste anteproyecto deixá de ser un instrumento de opresión nas mans do grupo político dominante para se convertir no que tén que ser, unha parte do ordenamento xurídico, que precisamente debe se erixir como un instrumento de garantía do exercicio das libertades cívicas.

Despois, o que tenta facer este proyecto é equiparar o sistema penal coa realidade social e incorporar os adiantos que ofrecen neste intre as Ciencias Penais.

O anteproyecto trata, pois, de reflexar a realidade social, e trata de establecer un sistema penal máis humanitario, xusto e eficaz.

¿Qué quer decir "principio de intervención mínima", cando se fala do Código Penal?

Significa que se debe intervir no Dereito Penal o menos posible, que hai que esgotar todas as outras vías antes de penalizar determinados feitos, e que terian de se evitar por todos os medios. Non agardar que se produzcan pra despois castigalos. O delito non xurde por encanto, senón que tén unhas causas, a confluencia de factores sociais e psicológicos; entón, o xeito de proceder sería atacar e loitar contra desas causas que levan ao delito. Así, nun réxime dictatorial non se tenta analizar a etiología da conducta criminal, o que se trata é de castigar sin más. Pro tampouco nunha sociedade democrática se sigue este camiño, o único consolo que nos quedará neste caso é o decirnos que as causas son esas, que se poden remover e que non se fai porque hai un poder establecido que non lle interesa.

¿Como se plantexan neste anteproyecto aspectos como son os presos políticos, comunes e a pena de morte?

Gran parte do Código Penal anterior estaba dedicado á representación da disidencia política. Agora mesmo, ese tipo de discrepan-

cia desaparece. E a pena de morte tamén dacordo comandado constitucional, xa que somente se admite pra casos de guerra.

¿E no que se refire aos homosexuais, por exemplo?

Con carácter xeral podía decirle que o novo código penal parte da idea de que o Dereito Penal debe aspirar a garantizar un marco mínimo de convivencia, debe se hastra onde poida absolutamente tolerante co pluralismo que é propio dunha sociedade coma a nosa de hoxe. Isto fai que o projeto seña tolerante co chamado "comportamento desviado", ou seña, comportamento quenon obedece as pautas normais no senso de que son as pautas que sigue a maioría dos ciudadanos. Un dos propósitos foi respetar este comportamento en tanto non perturbe o exercicio das libertades dos máis.

Entón, esto supón que se despenalizan unha chea de feitos e de conductas e comportamentos que na actualidade se consideran punibles, e se castigan ou someten a medidas de seguridade propia da Lei de Perigosidade Social. Así, o homosexualismo, mentras se practique entre adultos con consentimento entre eles, é algo que ten que quedar fora do ámbito penal. Outra causa é si se realizan con menores, ou con violencia.

E a cuestión do aborto.

Na legislación comparada hai tres posibles sistemas de afrontar o tema do aborto dende o punto de vista penal. Unha, sería o que representa o noso código en vigor, e é que o aborto é punible en todos os casos, seña cal seña a decisión da muller. Outro sistema, digamos, diametralmente oposto consiste en que, dentro dun determinado plazo temporal, —normalmente nos tres primeiros meses— o aborto pódese practicar sin más, sempre que a muller o decida, e sin que teña que dar explicación ningunha. E hai un terceiro sistema, que se chama sistema de indicación, no que en principio é punible, quitado que concurren determinadas situaciones que son as que indica a propia lei: si hai perigo prá integridade física e a vida da muller; que o embarazo seña froito dunha violación ou inseminación artificial non consentida; que o embarazo, alegún dictamen médico, vaia acabar co nacemento dunha criatura con malformacións e, incluso, a indicación social de que a nai non poida atender ao crío por falla de saúde ou polos recursos económicos. O anteproyecto trata de restaurar o sistema de indicacións. E un tema conflictivo que non sei se o goberno, á hora de facer seu este traballo, asumirá ou non a proposta. E é posible que non o acepte, e, penso así despois de ver a postura que o partido do goberno adoptou na sua campaña.

¿Cal é a súa opinión da progresiva galeguización tanto a nivel cultural como político da nosa sociedade?

A nivel cultural é evidente. E sobre de todo, o cambio produciuse na mocidade. A xente maior leva tras dela unha experiencia máis negativa, e así nísta consulta non sabían moi ben o que tiña que facer. A pesares de todo, vese un claro avance a nivel popular cara as posicións radicais; o que non sei si son boas ou malas niste intre, eu dende o punto de vista pragmático non entro nista valoración.

Vostede participou como abogado no caso "Reace". ¿Qué pensa agora diste proceso?

Foi un problema froito da maneira de facer propia do réxime político anterior, entón, a postura era, en vez de ir ao fondo a clarear os feitos, quedar na superficie. Esto non quere decir que os que estiveron ali non foran implicados, pro había outros que lles correspondía o papel máis decisivo, que non estaban presentes. Lembro que eu dixera daquela que era o proceso dos grandes ausentes, uns porque morreron, outros porque eran moi vivos.

PABLO VIZ
SARA CASTRELO

Candidatos galegos a axuntamentos bascos

Dentro das listas que prás municipais presenta no País Basco Herri Batasuna, topámonos cón catro candidatos galegos membros de AN-PG en zonas onde a emigración galega representa a un alto porcentaxe da poboación. Entran nesta candidatura por ser a que máis se achega aos seus intereses pôpulares.

Falando cos candidatos sobre a problemática e desasistencias a nivel tanto cultural como social, dinnos que "non temos ningún centro social que nos beneficie directamente aos galegos, os nosos intereses temos que defendelos por nos mesmos, pois representamos unha comunidade moi grande". Por Eibar presenta-se dentro da lista de Herri Batasuna, Francisco Domínguez, obreiro; por Trintxerpe, Xosé Manoel Mesa Ferreira, obreiro de trinta anos dos que vintesete son de emigrante; e por Ermua, Manolo Alvarez Alvarez, con trintedous anos de emigración, número tres na candidatura, e moi popular pola sua longa defensa dos intereses populares, e máis unha ourensana, Milagros Alvarez.

O NOSO IDIOMA

En Ermua hai de oito a dez mil galegos, e se ben o nacionalismo entrou pouco e pouco "hábiu un espacio que os nacionalistas tiñan que cubrir, e entón, se nas municipais entramos nas candidaturas de Herri Batasuna, e porque pesie a haber unhas craras diferencias políticas, esta coalición permitenos dar unha alternativa bastante axeitada aos nosos intereses, que difícilmente nos podería dar ningún outro partido", decíanos os candidatos de Ermua. O candidato por Eibar, Francisco Domínguez, fálanos das inquedanzas dos galegos ante estas eleccións, estando sempre no fondo a idea da volta a Galicia pesie aos moitos anos de emigrantes; non queren mais que un traballo pra vivir e voltarán, "anque sempre hai algúns que

reneja e dí que sa non precisa ser galego". De todas as maneiras, van conocendo realmente a problemática galega e mentres van decantando o seu voto cara os abertzales, allisan unha vía de solución pro o seu propio país.

Un aspecto moi importante pra os galegos en Euskadi é a cuestión idiomática. Ante a postura de defensa a ultranza do euskera que fai Herri Batasuna, a mesmo con plazos de aprendizaxe calculados pros os diversos estamentos administrativos, os candidatos galegos, se ben aceptan e entenden que en Euskadi se tén que falar o euskera, están un pouco preocupados polo que poída pasar co galego, sobre todo tendo en conta que dentro desa sociedade, hai moitos sitios onde o galego ten tanto ou máis porcentaxe de falantes ca o euskera; "terán que pensar a máis longo prazo, pois hai un gran alto número de galegos aos que non se lles pode esixir, hai que abrillles outra vía". "Primeiro hai que pensar que hai que defender o euskera, pero o galego non se pode marxinhar; terá que haber unhas relacións a nivel cultural en igualdade, favorecendo a implantación de galego os emigrantes creando escolas galegas nestes pobos".

"A INTEGRACION NON E VIABLE"

A longa historia dos galegos en Euskadi pasou por duas fases moi claras, houbo un tempo en que se vián rexeitados, porque os bascos non vián con bos ollos a entrada de traballadores galegos e tiveron que atrontar

Xosé Manoel Mesa Ferreira.

TOTAL DESATENCION SOCIAL

Ven os candidatos galegos a necesidade de que Herri Batasuna clarexe ben a sua postura de integración, pois non matizan cómo se vai levar, nin en que condicións de igualdade, sobre todo porque dentro da realidade social precisase unha serie de centros que beneficiarían directamente ao galego e que hai que acadar. Hai falla de escolas galegas, de guarderías; concretamente en Trintxerpe, non hai más que unha, e pra os traballadores galegos é inacabable polas suas pretensións económicas. "Pero os galegos, en cuestión social hai falla de todo; hai a importancia de que esteñamos representados nos axuntamentos pra defender os nosos intereses".

Tampouco hai sitios axeitados pra que se xúnten. As Casas de Galicia, que se fixeran cunha estrutura franquista, nunca cumplieron unha función cultural, alí somente se iba beber viño e comer pulpo. Prácticamente, o único centro cultural de carácter popular, é o Fato Cultural Galego "Saudade", que conseguiu que o Axuntamento de Donostia lle cedera uns locais, e en pouco tempo, debido á sua seriedade, acadou unha gran personalidades. Actos sobre Castelao, sobor do movemento obreiro galego e no día das Letras Galegas son sempre moi concurridas.

A. FREIXOMIL

son viables pra os intereses dos nosos traballadores, especialmente dos mariñeiros. En xeral, non hai unha central prioritaria, que teña unha forza real.

Manoel Alvarez, Milagros Alvarez e Francisco Domínguez.

xcxgráfica, s.l.

SUMINISTROS PRA INDUSTRIA GRAFICA

- ☆ Planchas presensibilizadas, positivas e negativas.
- ☆ Tintas imprentación Offset e Flexografía.
- ☆ Equipos e produtos pra foto-mecánica.
- ☆ Equipos e productos pra Serigrafía.
- ☆ Productos e equipos auxiliares.

PORTELA 5 A
Telfs.: 270266
277104
VIGO

SERART, S.L.
**SERIGRAFIA
FOTOMECHANICA**

Gerona, 2

29 67 62 - 23 48 80

VIGO

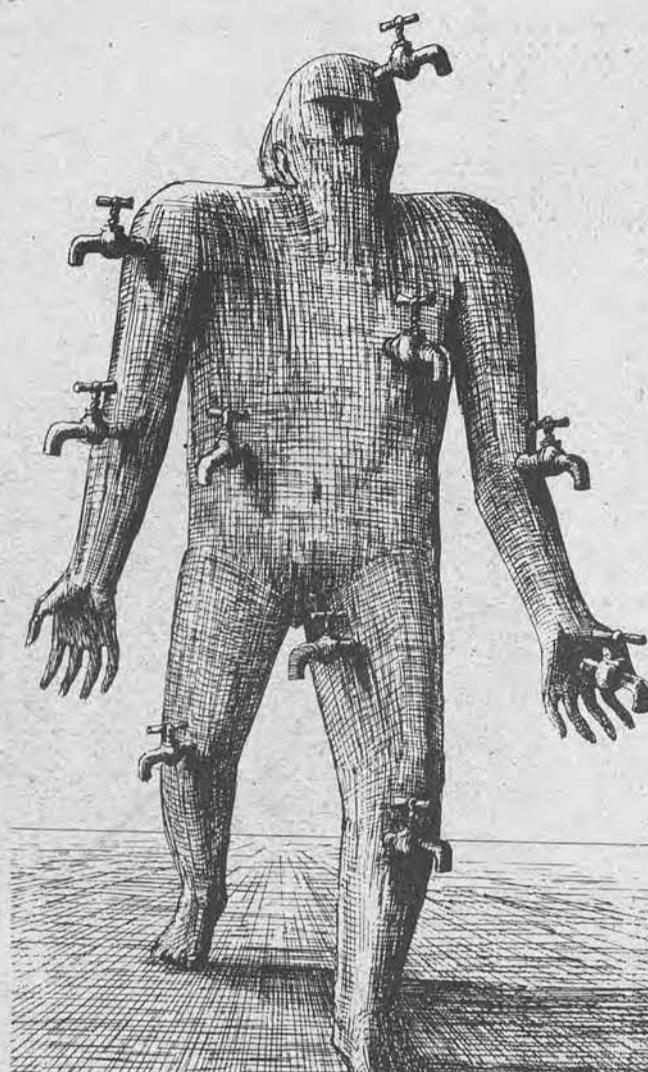
A INTEGRACION NA C.E.E.

UN DEBATE NECESARIO (2)

RAMON L. SUEVOS

8.— Até agora vimos facendo análises globais, pero non se pode admitir baixo ningún concepto que a integración na CEE vaya ser neutral tocantes aos intereses das diversas nacións que componen o EE, porque habrá novas correntes e eixos comerciais, efectos de "polarización" e "difusión", distinta forza política en cada área afectada como tamén distinta estrutura e vulnerabilidade do seu aparato productivo, que provocarán importantes reaxustes na dimensión especial da actividade económica do EE. O propio Lasuén, por exemplo, chegou a afirmar que a incorporación ao MCE vai reducir os efectos de polarización (tendentes a concentrar a actividade económica) que exercen as rexións económicas avanzadas do EE, reducindo por esta vía os efectos de difusión da actividade económica que estas zonas transmiten ás atrasadas, pero sin modificar os efectos negativos de polarización sobre as mesmas. Noutras verbas, as zonas más avanzadas do EE van ceder unha parte do seu dinamismo a prol dos grandes "polos" comunitarios e, por consecuencia, veráse reducido o seu efecto estimulante sobre as zonas que lle van á zaga, que pola súa banda seguirán a sofrir o efecto de polarización daquelas. Posto que o sector industrial non é suficientemente moderno pra estar libre de posibles trastornos por mor da integración, tratariase, en definitiva, de potenciarlo pra que seña capaz de facer frente ás tendencias centrífugas que impulsarán a actividade económica cara os centros de gravedade do MCE. E esto en medida superior ao sucedido en Italia, inda que soio seña porque o "Norte" económico do EE está pior situado e vertebrado internamente que o italiano. E por iso que outro especialista, Sáenz de Buruaga, propugna abertamente unha política económica consistente na promoción e integración das orlas mediterránea e cantábrica, polo traveso do eixo do Ebro, que viría ser a "rexión europea" do EE, e soio nunha segunda fase ulterior potenciar o Val do Gualdalquivir. ¿Pra cando o desenrollo galego? E más, reconoce que a entrada na CEE "relantizaría a tendencia ao equilibrio entre os ingresos por habitante que xa se observa entre as distintas provincias españolas". Como xa adiantara hai algúns anos Pena Trapero, vaise á creación na península dun cuadrante nordeste netamente europeo.

9.— Dende outras perspectiva, a evidencia empírica de vinte anos de MCE é concluente: os desequilibrios espaciais no seo da CEE persisten e manteñen toda a súa dimensión (matíñese na situación do Mezzogiorno, do Sur de Francia, da Bretaña...). Nin o libre xogo das forzas do mercado tendeu a reducir as disparidades territoriais nin houbo unha política rexional comunitaria que contrarrestara este fenómeno. Unha personalidade tan significativa da Europa comunitaria como J. Van Ginderachter constataba, aló polo ano 1973, que nos quince anos transcurridos dende a creación da CEE o mapa rexional de ésta non tiña experimentado ningún cambio relativo, situación que apenas ten trocado ca creación do Fondo

Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER). E así, no "I Encuentro de Euroforum", no 1976, o profesor Grassini destacaba o fracaso da política europea de desenvolvimento rexional e o archiconocido Sicco Mansholt afirmaba rotundamente que o aspecto más negativo e deprimente da CEE é mesmamente a súa política rexional. Ningún dubida de que a Bretaña, é un decir, non ten visto alterada a súa situación de dependencia colonial, ca formación e desenrollo do MGE. De te fabula narratur....

10.— A nivel sectorial, no tocante á agricultura ou más en concreto á gandería e derivados, é claro que unha situación definida pola existencia de excedentes comunitarios xunto cunha maior productividade nestas actividades por parte do Mercado Común, así como a necesidade de sacrificar algúns sectores na negociación, está preanuncian-

do o que vai acontecer ca agricultura galega. Tan é así, que algúns economistas, adiantándose aos acontecimentos, limitan a argumentar que a agricultura veríase beneficiada da integración en Europa, ao se repartir esta "carga" entre todos os países comunitarios. Este é, por exemplo, o argumento de Luis Gámiz, que amplía tamén ás esferas da política rexional de inversiones e inmigración (pénse no Fondo Europeo de Orientación e Garantía Agrícola —FEOGA— ou no Fondo Social Europeo —FSE—). Está a pensar xa, cando menos no que atañe a Galicia, nunha economía subvencionada e de xubildos, ofrecéndonos, como compensación, o suposto maná dunha axuda comunitaria. Pra que unha economía necesite ser subsidiada ten que ser previamente destruída. O que son hoxe algúns "Departamentos" franceses de Ultramar pode ser unha imaxe correcta do noso futuro, se triunfa esta perspectiva.

11.— A nivel galego o problema é dramático. Galicia nin vai negociar directamente a súa incorporación ao MCE nin ten, hoxe por hoxe, forza pra facer valer os seus direitos e intereses no E.E. Tampouco é Europa económica e socialmente falando. Ao sumo, poderá cumplir unha función "complementaria" respecto á CEE; curiosamente, os economistas teñen argumentado sempre que os presuntos beneficios económicos derivados dunha unión alfadegaria son tanto menores potencialmente canto máis complementarias e menos competitivas señan as economías dos países vencellados. Está claro que eiquí complementariedade quer decir subordinación, quer decir que naquelas esferas que somos "competitivos" levamos todas as de perder, quer decir ser un apéndice periférico da Europa opulenta. Téñase en conta tamén que, procesos de integración desta caste, potencian á gran empresa, capaz de actuar e espandirse a nivel europeo aproveitando as economías de producción en gran escala e, en xeneral, as investidas estranxeiras, como teñen amosado F. Perroux ou A. Marchal; por poñer algunos exemplos relevantes. E definitiva, agudizaráse o proceso de desnacionalización da nosa economía en beneficio dun feixe de multinacionais.

Pra rematar, Galicia é excéntrica respecto á CEE, inda que non tanto con relación á actual Europa dos Nove. A supresión da raia con Portugal convertirá unha zona fronteiriza en espacio interior, hoxe por hoxe probe e, polo tanto, con escasa dinâmica comercial a corto plazo, inda que con perspectivas más esperanzadoras se dilatamos o noso horizonte temporal. Pero xa sinalamos que a integración con Portugal é algo que podemos defender xa, ao marxe de si se procede ou non á integración na CEE. E mais, calquer partidario da integración podería argüir con forza que a previa integración da Península Ibérica fortalecería a posición tanto do EE como de Portugal, ao negociar en conxunto ca CEE.

Febreiro do 1979

historias de esmagados

X. MARIN

"As nove e cuarto foi cando me fixei,
estaba o ceo amarelo como un ovo".

"ESTES DIAS NON HOUBO DESCARGAS"

"Dixo o brigada que estes días non houbo descargas subterráneas" decía un soldado da base militar situada a cabalo da provincia de Lugo e Coruña, a 12 kilómetros de Friol, no monte Campeiro, Silvela ou costa de Cebreiro, asegún quen o nomee. A resposta recollíaa un informador de Radio Lugo que fora a aquél lugar porque os ditos de que si a orixe dos terremotos andaba por alí eran cada día más frecuentes. Recollía a resposta despois de sere encañonado e mentras "coas mans ben visibles". Mesmo ao pe da Costa esta Cebreiro, onde a señora Ermitas viu o ceo como un ovo e se escocaron os tronos. Pola outra banda, xa no termo de Sobrado, queda outro pobo, Monteagudo.

O caso é que Galicia non estaba considerada zona sísmica polos expertos e menos zona de ciclones ou o que fora aquel vento que morreu en Roimil. Pero en pouco tempo houbo unha restra de sismos, más polo miúdo: o 16 de xaneiro, un á 1 hora e 55 minutos

A xente dos arredores
parece tranquila

da madrugada, de intensidade 3 na escala de Mercalli, e outro ás 2 horas e 20 minutos de intensidade 2; o día 15 de febreiro deuse o máis forte, de intensidade 5-6, ás 11 horas e 12 minutos da mañán;

o 17 do mesmo mes, ás 0 horas e 57 minutos houbo un novo terremoto de intensidade 5, e, por fin, o 20 de febreiro, produciuse un sismo ás 15 horas que tivo varias réplicas, a máis importante das cales foi ás 16 horas e 40 minutos. Este último foi o único que tivo o seu epicentro na provincia de Ourense. Asimesmo rexistraronse diversos movementos que abranquían espacios reducidos os días 17 de xaneiro, 21 de febreiro e 6 de marzo, todos eles entre as nove e as dez da mañán. Os tremores de terra de carácter xeral teñen localizado cada un seu epicentro pero os menores —que tanto poden ser movementos de terra como ondas sónicas ou explosivas xa que se recollen o mesmo nos observatorios xeofísicos—, os locais, os de ámeto reducido non se investiga o seu epicentro ou punto de orixe. Respecto do ciclón, e asegú consultas técnicas efectuadas, é imposible que se deba a unha onda de resonancia de calqueira sismo.

"SIN PELIGRO ALGUN PRA NADIE"

Días despois, o 22 de marzo, nunha das suas emisións, Radi-

A BASE DO NOSO DESACOUG

A señora Ermitas ergueuse ás nove e cuarto da mañán, unha mañán na que o ceo estaba amarelo como un ovo. "Sería un amarelo deses que produz o sol". Non non era sol nin era nera un amarelo como un ovo... ¿sabe como é un ovo? pois un ovo. ¡Eh, mira...! a señora Ermitas papou un susto grande aos poucos aquel amarelo foise desfiando. Despois veu un trono que o día do terremoto da Fonsagrada que só acaneou un cos cristás, e de Sobrado a Roimil un vento forte, fortísimo tronzou todo. O vento correu como unha lisca facendo douños paralelos e deixando entrambos un intervalo no que non pasada e todo quedou de pé. Pero ás beiras dese intervalo os piñeiroian crebando e carballos de tres en tres, carballos grandes ca home non era capaz de agrazar, prendendo as polas dun no, ainda polo ar, zoupaban no chan e os cotelos más representativos serían do ancho dun dedo ou un coitelo, esmigallábanse. Osos agardaban que o coche os recollese prá escola e por un minuto non foron enganchados por ese vento que foi morrer a Roimil pasaba coma un lóstrego.

Lugo señalaba, según fontes autorizadas: "efectivamente existe en esa zona una base militar; nos informan de que nadie debe intranquilizarse pues no existe peligro alguno; nos informaron también qué los contadores Geiger de defensa civil señalan que existe cierta cantidad de mineral radioactivo, como en otras zonas, pero sin peligro alguno para nadie, es decir, que en esa zona, hace años además, parece ser que se notó y después se comprobó y confirmó que en esa zona existe cierta cantidad de mineral radioactivo pero sin peligro alguno para nadie. Se nos informó también que la causa de los terremotos no está ahí; que las luces detectadas desde Guitiriz son de seguridad y que existen en todas las bases, en todos los centros donde haya militares, pero que son instalaciones eléctricas normales y corrientes. Y finalmente diremos que el señor Gobernador militar me ha informado que

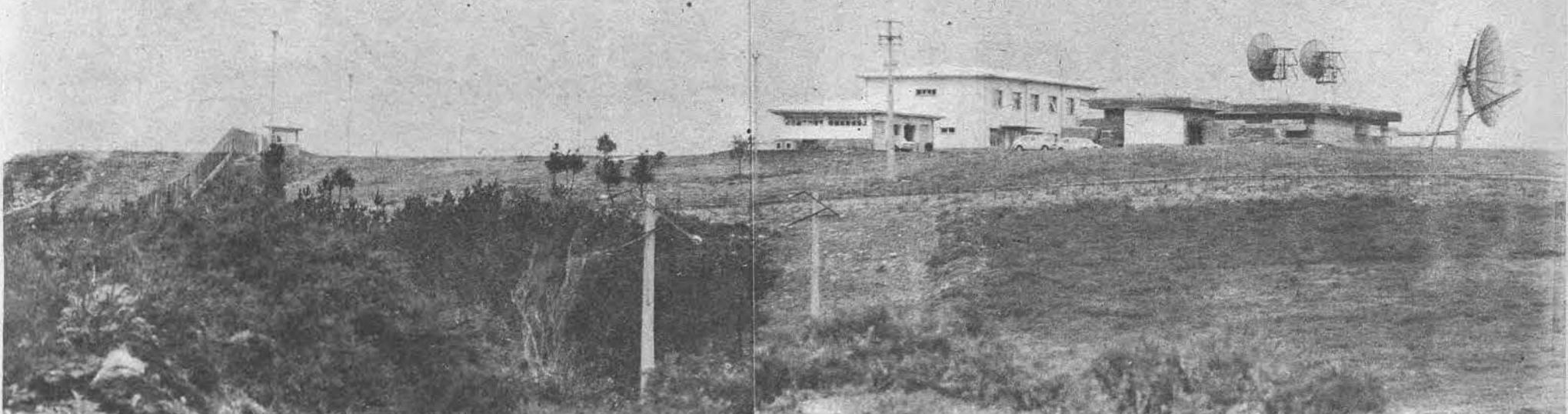
parece ser que existen datos particulares o políticos enmarcados en un asunto que carece de importancia como es esta base, y que nadie debe intranquilizarse, pues no hay peligro".

Efectivamente sábese que no noso país viñeronse dende rocas que conteñen certas cantidades de uranio, pero os indicios apuntan cara á provincia de Ourense. O que sí dade de é que estas zonas están investigar, polo menos de forma científica, e que a sua densidade é escasa, faise moi dífice. O Geiger, ao parecer, traía más ben ondas radiactivas a superficie, por exemplo non é difícil rexistrar ás dunhas Raio X que esté mal protegido calquer outro aparato que liberte ondas radiactivas nas mesmas.

Vista xeral do monte de Silvela.
Abaixo, na dereita, a aldea de Cebreiro

PEÑA

dicións, como as cabezas termo-nucleares dos missiles.

"OS INXENIEROS FALABAN INGLÉS"

A base está, obxeto de tantas e tantas cavilacións, construía unha empresa con adicación esclusiva ás Obras Públicas, RENOF (Ricardo y Eduardo No Fernández), tamén conocida por "Mantiñán", domiciliada na Coruña. Os veciños dos arredores traballaron de asalariados en determinadas fases e bótanlle un cálculo de dous anos desque foi rematada. Traballouse no muro de contención do monte, na canalización de augas —"teñen auga e luz pra más dun ano inda que nos lles viñera de fora"—, nas casetas. Ao seu carón, os inxenieiros "dos planos" falaban inglés e un destes técnicos telefoneaba con frecuencia dende Ferrol aos Estados Unidos. Algunha vez a un capataz de Teixeiro, Vilariño, ouviríasele comentar "esto é unha base americana como a de Torrejón". E os comentarios non paran ahí. Polos vistos, no cumio do monte onde se forma unha meseta, un "altiplano" derigor, habería unha pequena pista pra helicópteros, "pero dende que se alambrou ningúen máis pudo entrar ali". A simple vista o seu radar principal estará en dirección Este.

A montaña desta historia o que sí está, asegún diferentes versións, é furada por aquí e acolá "e naquela especie de torreón con

visoras de cemento armado entraron camións e camións de ferro, milleiros de toneladas".

Cando a construcción estivo lista viñeron os soldados, soldados que os labregos coídan que eran de fora de Galicia, inda que hoxe xa hai algún galego, no decir popular, que están moi ben atendidos e hasta unha vez o médico da base baixou a Cebreiro pra atender a unha veciña que caera enferma. Costa arriba o gando segue a pastar anque algunha vez quixo haber problemas porque unha vaca meteu o fuciño entre os aramios por mor de aproveitar a herba comprida que da outra banda estaba intocable. Unha migalla máis lonxe grupiños de bestas salvaxes fan a sua vida hasta o intre de marcalas e baixar a feira.

A base, enclavada nun dos puntos máis outos de Galicia, situouse sobre parte dun monte de propiedade particular —despois de que o consabido foro se redimise aló polo 1873— pero seus donos, e despois de viaxar deixa Coruña unha chea de veces, non cobraron un pataco. Este monte, coma toda Galicia, foi fotografado dende o ar por equipos americanos, a primeira vez no 1965.

PRA TODAS AS HIPOTESIS

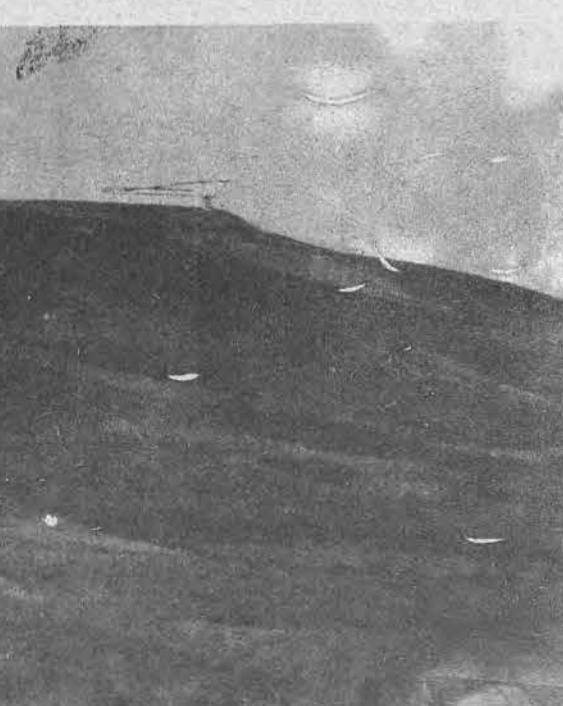
Pode que o momento se preste a muitas especulacións. En Valdoviño, ao pe de Ferrol, ven de se abrir un burato de 25 metros de diámetro e 10 de fondura que ciscou terra nun circulo de 300 metros, e a prensa calificao de

fenómeno inesplicable. Tampouco os veciños de Cedeira conseguén porse dacordio sobre un forte estoupido que escotaron este luns, e en Ferrol, según declaracions recollidas por A NOSA TERRA, sintense de cando en ez certos

ruxidos subterráneos... Pero unha das cousas que máis nos segue a chamar a atención de todo esto —o cal seguiremos informando noutras edicións— é ese ciclón-sorpresa que foi de Sobrado cara Roimil atravesando a costa de Cebreiro xunto cos seus efectos. Ao millor un LASER de varios kilowatos de potencia de saída tamén conseguía o milagre de tronzar —en terminoloxía técnica volatilizar— limpamente arbres, canaveles e praticamente todo o que topara por delante. Hai os pequenos Laser, de 50 miliwatos por exemplo, de uso científico habitual, hai quen os emprega no eido industrial como nova plomada ou pra alineación de tuneis, etc, pero sobre todo é o eido militar e son os USA onde se están a conquistar os maiores avances tecnolóxicos —algúns deles emprestaran serodiamente pra fin industriais e científicos, outros non— e é cos Laser, tamén, como se pode orientar ou desviar a traectoria de misiles que coa sua cabeza termonuclear buscan o calor deste pequeno e asombrosamente, selectivo e uniforme raios artifical.

E nalgún lado teránse que estar probando lou?

M. PRIETO

A FALACIA CHINA OS EE. UU. E A DESESTABILIZACION EN INDOCHINA

ANTON L. GALOCHA

Co estoupar da guerra chino-vietnamita, apareceron na prensa espoisóns pra todos os gostos encol do problema. Nembarcantes, parece que sempre se deixou de lado un pouco —ás veces un moito— a influencia que tiveron ter os Estados Unidos, aparecendo a potencia norteamericana coma un espectador un tanto irónico ante o conflicto. E, anque a sua actividade durante el se manifestou esteriormente ben pouco, tivo moito que ver na preparación das condicións precisas pra que o suceso chegara a darse.

Pódese decir incluso que o ataque chino non se orixinou tanto en Pekín coma en Washington. No análisis da preparación do choque, compre remesarse fundamentalmente á historia da política exterior norteamericana dende os primeiros pasos pra retirada do Vietnam.

Cando a Casa Blanca decidiu a retirada das tropas norteamericanas da península de Indochina, Kissinger entrou deixar ben atado ese cabo do mundo pra poder cogar con el, ainda sin participar directamente na partida. Tratábase de converter a evidente derrota militar nunha victoria política e, pra tal, cumpría manter o Sudeste asiático nun estado de tensión aereo, fundamentalmente pra retardar a consolidación dos réximes socialistas na zona; cumpría boicotear a victoria dos pobos de Indochina e crear condicións propicias de cara a provocación dun conflicto na zona que agora se fixo ristemente realidade.

Xa Kissinger declarara moito antes a un xefe de Estado europeo: "¡Qué espectáculo más hermoso poderíamos ver cun conflicto entre a URSS e a China e os seus aliados respectivos! E se a China atacara a Vietnam, o resultado pra nós sería doblemente positivo: o Vietnam sofriría unha nova hemorragia, e a China aparecería entón, ós ollos dos pobos asiáticos e dos países do terceiro mundo en xeral, coma unha potencia militarista, agresiva, hexemónica e capaz de oprimir ás voces más febles ca ela...".

O futurista Kissinger parecía daquela increíble e, nembarcantes, sucederon esactamente as suas previsions. Pero o importante das solprendentes declaracions do entón Secretario de Estado USA é que significan unha axuda imprescindible no análisis da política norteamericana con respecto á URSS e a China e, fundamentalmente, a Indochina.

Kissinger, nos primeiros contactos diplomáticos coa China, comprenderá perfectamente que ésta podía ser o seu aliado na zona. Así que, cando áinda as bombas norteamericanas destruían Vietnam, Nixon viaxaba a Pekín, e cos seus dirixentes falaría dun posible acordo, ó remate de guerra do Vietnam que xa vía chegar, polo que se desaloxarían as tropas estadounidenses de Taiwan suspendéndose a axuda militar á illa, e estableceríanse coa China Popular relación económicas e diplomáticas. E, ó mesmo tempo, poñería en guardia ós dirixentes chinos contra da "dominación soviética", señalando o perigo potencial que representaba o nacemento dun veciño forte coa reunificación do Vietnam.

Nixon viaxou posteriormente a Moscú e queixouse ante os dirixentes soviéticos de que a República Popular China tentaba sabotear os acordos USA-URSS encol do desarme. E aproveitaba de paso a ocasión pra advertir ós visoos hexemonistas que estaba tomando a política exterior de Pekín encol da Península Indochina.

Norteamérica seguiría traballando intensamente ó seu potencial aliado, e así, o 3 de maio de 1973, 3 días depois da liberación de Saigón, Kissinger declaraba a unha periodista norteamericana que "a China ten sobre das suas fronteiras 40 millóns de vietnamitas que non merecen ningunha confianza. Penso que esto vai significar un achegamento chino-norteamericano".

Dous anos despois, falábase en medios achegados á Casa Blanca que, igual ca os soviéticos eran aliados do Vietnam, "nós estamos estranamente destinados a ser os partenaires de Pekín".

O rematar a guerra do Vietnam, Kissinger fai todo o posible por encerrar as iferencias chino-vietnamitas e, así, nega a axuda económica prometida a Hanoi no seu esforzo de recuperarse da desfeita, decreta o embargo sobre do comercio con este país, negase a establecer relacions diplomáticas co Vietnam e veta a sua entrada na ONU. Todo elo dará suficiente confianza ós dirixentes chinos que, dende Camboya, tentan desestabilizar ó réxime de Hanoi, ó tempo que o presionan na sua fronteira norte e neganlle ós vietnamitas a axuda económica prometida, en maio de 1978.

Os Estados Unidos deciden, desde comenzaos do 1978, xogar a carta china hasta onde seña posible, agravando más ainda o aillamento do Vietnam. No viaxe que celebra daquela a Pekín o Xefe do Consello de Seguridade americano, Brzezinski, repite a promesa do desaloxo de Taiwan, e o restablecemento total de relacions diplomáticas e económicas entre os dous países. O enviado de Carter fala inclusive do apoio incondicional dos Estados Unidos a todas as iniciativas chinas no afán de facer fracasar os projectos vietnamitas prá Península Indochina, pronunciándose nos seguintes términos: "Os Estados Unidos aproban e participan da vontade do goberno chino de oponerse a toda nación que intentara imponer a sua hexemonía internacional ou rexionalmente".

Os acontecementos precipítanse e, despois da decisión da Admistración Carter de prolongar o embargo sobre o comercio co Vietnam e da firma dun acordo de cooperación e asistencia mutua entre este e a Unión Soviética, o 15 de nadal, durante a visita do dirixente chino Tene Hoia-Ping os Estados Unidos, Washington concédelle a luz verde pra calquera acción tendente a neutralizar a Vietnam. Así é como se produce o ataque chino á República Socialista de Vietnam.

Os Estados Unidos trunfaron no seu intento de facer entrar á China no "club" das grandes potencias occidentais, que tentan dominar o mundo mediante a agresión sistemática; trunfaron no intento de que a China, que foi durante moito tempo e ainda seguía sendo un modelo pra os países do chamado "terceiro mundo", perdera o seu prestixio diante destes. E conqueriron demostrar ó mesmo tempo que, cunha pouca habilidade e cun moito maquiavelismo, era posible provocar unha guerra entre países socialistas e facer dubidas así do internacionalismo proletario e da revolución.

Nembarcantes, tamén conqueriron que a China, atacando a Vietnam, dera probas de que non era revolucionaria e de que estaba disposta a enrolarse axiña no campo imperialista.

Porque a chamada República Popular China ven de cometer o meirande crimen contra todos os condenados da terra: o da falacia.

ESPAÑA

Empeza a política represiva

MARIA ALONSO

Co incondicional apoio da derrotada Coalición Democrática, fidel aliado no Parlamento, o Goberno de UCD vai proponer nos meses inmediatos unha política dereitista. Algunhas claves dista inclinación xa se están a producir nistes días. Por exemplo, o tema do ensino privado. Unha folga patronal, encuberta mediante a convocatoria de sindicatos amarelos, presiona pra obter un réxime de subvencións aínda más favorable. Trátase en definitiva, de que o Estado, é decir, que todos os ciudadanos canguen cos altos costes duns colexios elítistas.

A contradicción é evidente: si os gastos dos centros os costea o Estado ¿por qué facer distes colexios unhas empresas privadas e non escolas estatais?

O Ministerio de Educación manteñese, diante do conflicto, nunha posición notoriamente ambigua; ao tempo que condena o "lock-out" patronal anuncia un sustancial incremento nas subvencións aos centros privados que se planteará axiña no Parlamento. En tanto que a gratuidade no ensino estatal sigue sin cumplirse, hai centos de escolares que non atopan plaza

nos niveis obligatorios, e o EXB impártese nas zonas rurais e na meirande parte dos periféricos das grandes ciudades nunhas condicións denigrantes.

DIVORCIO CON CULPABLE

Outro tema é a lei do divorcio. Cando o futuro de UCD estaba ainda no ar, técnicos do Ministerio de Xusticia empezaron a plantearse a posibilidade dunha lexislación do divorcio regulada asegúrando os modelos vixentes en Europa, mediante unha normativa que permita a disolución do matrimonio por mutuo acordo cando a convivencia sea imposible. Xa durante a campaña electoral a UCD deu un xiro de 180 graus

nas suas posicións, cara a dereita naturalmente. Agora prepárase un proyecto de lei onde o mutuo acordo é imposible. Pra que o divorcio se produza será preciso atopar culpas nun dos cónxugues, coas graves consecuencias que un procedemento de culpabilidade ocasiona. Iste sistema viuse superado nos países europeos pra evitar o ronsel de odio, falsas acusacións de dano moral que producen.

Son somente dous datos. A Constitución posibilita nalgúns aspectos sociais que lle conveñen tanto unha lexislación reaccionaria como outra moderadamente

progresista. Non hai que decir que a vista dos feitos que se producen a UCD semella optar polas fórmulas máis reaccionarias: fomento do ensino privado, do divorcio ineficaz e restrictivo. A oposición parlamentaria, afín da si actúa como tal no Congreso, tén poucas posibilidades de millorar as cousas. Nos catro anos vindeiros, somente a creación de estados de opinión favorables a unha lexislación progresista podería obrigar a UCD a modificar, tan siquera levemente, o seu hoxe incorrexiéble rumbo represivo.

Suárez vai clarexando na sua política, inon tan democrática!

EUSKADI

O ESTATUTO BASCO (2)

Maniobra de descentralización

MAIALDE

"A Euskadi non se lle pode condenar a un futuro de sangue, suor e bagoas. Fai falla unha vía de ilusión. Fai falla paz e a paz traina o Estatuto". Con ista parolada dirixíase Bandrés o pasado martes en Gernika aos catro parlamentarios de Herri Batasuna que se abstiveron de ratificar o Estatuto presentado pola Asamblea de Parlamentarios bascos en Madrid. Nesa xuntanza, quince parlamentarios do PNV, sete de UCD, seis do PSOE e un de Euskadiko Eskerra daban o seu apoio a dito anteproyecto.

OS CONCERTOS ECONOMICOS

Iste apoio ao estatuto non implica o acordo na totalidade dos puntos. Existindo reservas pola banda de UCD "en todo aquello que o projeto poida ser anticonstitucional" e por parte do PSOE no capítulo da Facenda.

Dende as desfeitas carlistas, e en base a Lei de 19 de setembro de 1837 pra Bizkaia, Gipuzkoa e Araba e da "Ley de Fueros" do 16 de agosto de 1841 pra Nafarroa, os concertos económicos (e o Convenio económico no caso de Nafarroa) foron o xeito de regular as contribucións entre Madrid e o País Basco. Estes pactos concertados polas Diputacións quedaron derogados pra Bizkaia e Gipuzkoa mediante o decreto-lei dado en Burgos por Franco o 23 de xunio de 1937. Ista provincia, decía o decreto, pola contra do acontecido en Araba e en Nafarroa "serviron pra realizar a máis torpe política antiespañola".

Neste Estatuto os aspectos económicos de Euskadi regúlanse "mediante o sistema tradicional do concerto económico ou convenio". Ou seja, que Euskadi, ao traveso das suas Diputacións forais, imponerá e arrecadaría todos os impostos (e non somente unha parte deles como hoxe é a Diputación de Araba) e a aportación á Facenda española "somente lle corresponderá ao gasto que o Estado teña por razón dos servicios que non

asuma a comunidade autónoma".

A POTENCIACION DAS DIPUTACIONES

O PSOE foi o máximo defensor dunha facenda unitaria prá comunidade autónoma, e non por provincias, como impuxo o criterio do PNV. Opúxose, por outra banda, a que cada territorio histórico goce de normativa pra montar o seu propio sistema fiscal. O PCE coincide nistás apreciacións, xa que supón, ao seu xuicio "un novo esfarragullamento do espacío basco, agora no plano fiscal é cunha notable ambigüedad coas relacións da Facenda central".

Dalgún xeito, o actual Estatuto potencia a figura das Diputacións, co risco que isto supón de que Araba e Nafarroa fiquen nas mans da dereira española. Ao tempo que o PNV, na liña defendida polo Naviero Sota, en 1920, consagra os seus esforzos principais a se facer nova da Diputación de Bizkaia.

Poderíase salientar, por último, un acadamento importante do PSOE e Euskadiko Eskerra neste Estatuto, ao declarar

espésamente que a presión fiscal resultante en Euskadi non será menor que a media do Estado. Quérerse evitar así que a dereita utilice os concertos (igual que fixo en Araba e Nafarroa) como xeito de evasión fiscal. Acarón distas medidas figura o fondo de compensación de Euskadi e outras zonas desenroladas respecto das zonas espoliadas do resto do Estado. Neste punto saiu trunfadora a proposta do PSOE apoiada polo PCE de que se decidira dun xeito centralizado como distribuir ese fondo, frente á proposta de Euskadiko Eskerra de que estas aportacións dunhas zonas a outras as xestionaran as propias nacións afectadas, de maneira que se vira canto aporta cada unha e a que fins se adican iste fondo.

Cecais a incapacidade para realizar unha planificación económica basca seña o punto máis negativo deste Estatuto, y ao quedar fora dos concertos a planificación da economía basca; planificación que supón a creación dun sector público basco, a existencia dun crédito propio e a intervención crecente dos poderes autóctonos na vida política do país.

FAGA UN PEQUENO ANUNCIO NUN SEMANARIO AMIGO

A NOSA TERRA

TALLERES NOS
MECANICA DO AUTOMOVIL
MOLINO, 47 / VERDUN
BARCELONA

X BOUTIQUE
Keito
PONTEVEDRA
SOPORTAIS DA FERRERIA, 4

A paz do dólar

J.J. NAVARRO—LLATZER MOIX

O pasado luns día 26, e nos xardíns da Casa Branca, Exipto e Israel puxeron fin a máis de trinta anos de hostilidades. Nunha fastuosa ceremonia retransmitida televisivamente a medio mundo e ante a mirada directa de 1.400 invitados, Anuar el Sadat e Menahem Begin déronlle cume a un longo proceso de negociación, que durou dazaseite meses, coa firma do tratado que sela a paz entre Exipto e Israel. Jimmy Carter, presidente dos Estados Unidos, fiscalizou e rentabilizou o acto, actuando como testigo e compracido mestre de ceremonias.

A paz entre os dous estados tradicionalmente belixerantes de Oriente Medio é xa un feito, pron estará de mais analizala dende tres puntos de vista. Dende a óptica dos tres países que interviñeron nela.

Hai que encetar, obviamente, polos Estados Unidos. Eles foron os que orquestaron as negociacións e presionaron aos dous estados enfrentados pra que atoparan unha solución ás suas diferencias. Os Estados Unidos son, polo tanto, quien maior rendemento lle sacaron a ista paz. Pola sua banda, os USA —e velai o quid da cuestión— deron transformado unha situación adversa de inestabilidade arreo en dous países aliados, reafirmando ademais o seu poder e a sua presencia na zona.

CINCO MIL MILLONS

Os USA contaban xa con Israel como aliado incuestionable na área, pro coa firma do tratado deron ampliado iste apoio (Israel facilitará aos Estados Unidos bases militares en Haifa e Ashlöhod), ao tempo que estreitou os seus lazos de amistade con Exipto, o maior país entre os árabes e o que conta con maior potencial humano (perto de 40 millions de habitantes) e militar. Non hai que esquecer, por outra banda, que é tamén un dos máis probes. E aí foi precisamente onde os Estados Unidos tiveron que afloitar, no aspecto monetario. A paz conquidera no Oriente Medio, non é unha paz armada nin siquera unha paz americana; é básica e fundamentalmente a paz do dólar.

Fontes xeralmente ben informadas, asegúran que iste tratado lle vai costar aos USA perto de cinco mil millóns de dólares que deberán repartirse amigablemente entre Exipto e Israel en concepto de axudas militares e pra o desenrollo económico.

Israel pode considerarse como o segundo beneficiario diste tratado. Inflesible nas suas posiciones, non se contentou co xeneroso soborno norteamericano, e mantivo o noventa por cien das suas condicions prá paz. A máis

Arafate e a OLP chaman a todos os paises árabes pra derrocar a Sadat

importante delas resulta ser, por primeira vez, o reconocemento de Israel como Estado; iste reconocemento foi firmado por Anuar el Sadat. Ademais dista significativa condición, Israel conseguiu un considerable aumento do seu arsenal, ao tempo que o conxunto da maniobara reforzaba poderosamente ao Looby pro-israelita en Washington. Ademais, Israel non deberá consumar a sua retirada do Sinai deixa tres anos, rematando a operación en 1982.

Queda Exipto. Sumido nunha situación de fonda crisis económica nacional, iste país viuse obrigado a aceptar unha chea de condicións de "debe e haber" considerado como un mal menor.

Por unha banda, tivo de se desligar dos seus países veciños, que ollan con recelo o que consideran unha traición ao conxunto panárabe. Por outra, tivo que ceder, ante todas as peticóns dos israelitas, noutro contesto inaceptables. E finalmente, verase obrigado a desmilitarizar a gran parte da sua poboación, co que os moi altos índices de paro aumentarán considerablemente.

Todas istas concesións fixéronse en troques somente do fin dunha situación bélica que difícilmente podían seguir mantendo, e da axuda económica coa que a duras penas podrán superar a fonda crisis na que están mergullados.

¿QUE PAZ E ISTA?

Ante todos istes detalles, xurde necesariamente a pregunta: ¿qué tipo de tratado de paz é iste? A resposta é terriblemente sinxela: isto é unha paz falsa na que somentes se conseguiu o cese das hostilidades pro na que non se solucionou o problema de fondo. Podería decirse más ainda: consolidouse artificialmente o Estado de Israel, creado en 1947, e agudizouse, ao ignorálo, o problema do pobo palestino.

Pro si os tiros cesarón no Sinai, compre suliñar que non por eso o problema de Oriente Medio está resolto. Georges Habbash, secretario do Frente Popular prá Liberación de Palestina, declarou poucas horas antes da firma do tratado: "o noso grupo volverá á actividade internacional, e esto debe interpretarse como novos secuestros, de aviós, novos atentados... e destruirá todas as propiedades norteamericanas no Oriente Medio". Tras da firma do tratado, pola sua banda, Yasser Arafat lembrou a sorte corrida por Ismail Farmi, ministro exípcio que foi asesinado tras da firma do armisticio de 1967. Estas palabras deben interpretarse tamén como unha clara ameaza de morte pra Sadat. Ista declaracóns non son máis que un exemplo. Ao tempo, a OLP facía un chamamento a todos os países árabes pra derrocar a Sadat.

**AMPLIASE A OPOSICION
ARABE**

O rexemento da paz do dólar no mundo árabe é xeneralizado. Os xefes de estado viaxanistas díás dunha capital a outra pra trocar impresións e estudiar medidas de oposición ao tratado. Fálase xa do frente do rexemento árabe, e desde Khomeini a Hussein, todos os mandatarios árabes fixeron pública a sua oposición a esta paz. Entramientras, o ministro de Asuntos Esteriores soviético, Andrei Gromiko, viaxou a Damasco (Síria) pra na hora do descontento asegurar ó apoio da URSS aos países árabes que non pactaron con Washington.

Diste xeito, os dous tradicionais enemigos de Oriente Medio —Exipto e Israel— vanse converter nos dous aliados dos USA nista zona, amigos de comenencia. Entrañentras, frente a eles, a URSS pode ampliar a sua influencia no resto dos países árabes, quitado en Arabia Saudita e nalgún outro.

ORIENTE MEDIO: PUNTO CRITICO

BAUER FREIRE

O punto central de confrontación mundial e, xa logo, da crisis, tense, nos últimos meses, trasladado de África ao Oriente Medio, o que non esclue, por suposto, crisis e conflictos noutros puntos, como recén aconteceu en Indochina, en parte, co obxecto de desviar a atención. Foi o derrocamento do Sha no Irán e as suas consecuencias o elemento determinante da nova situación na zona, xa anteriormente moi deteriorada (e que o Irán imperial tiña a misión de salvagardar pra Occidente).

O achegamento dos USA a Exipto na perspectiva de acordar un acordo deste país con Israel, baseado na traición aos dereitos palestinos consagrada en Camp David, fixose realidade cando sin o baluarte iraní era imperioso o artellar unha nova línea defensiva. A OLP e os países árabes progresistas denunciaron o tratado exipcio-israelí e están dispostos a combatelo con todos os medios ao seu alcance (petróleo incluído). Mesmo os países árabes pro-occidentais, coma Xordania e Arabia, non parecen moi dispostos, en principio, a aceptar o tratado. E é que a voz antiimperialista de Khomeini, novo profeta do Islam, xurdida no seo dunha secta heterodoxa e nun país musulmán non árabe, é unha chamada a loitar pola dignificación dos pobos islámicos —sin distinción entre siíes sunnis, árabes ou non árabes— fondamente sentida, asumida nistes países agredidos en todos os senso polo imperialismo occidental. A volta ao Corán tén ese significado.

O propio proceso revolucionario no Irán non está ceibe, lóxicamente, de fondas contradiccións. Cun goberno liberal, o verdadeiro gobernante é o Ayatollah, pesa á forza crecente da esquerda marxista. A nova República islámica (xa defeito, inda que non de dereito deixa o referéndum) xoga, con base no seu neutralismo islámico, en varias direccións nistes momentos.

Haberá un ano en abril que Mohammed Taraki proclamou a República Popular no Afganistán despois da insurrección revolucionaria do exército, eliminando ao goberno pra-occidental. A consolidación do novo réxime non é doada. Rebeldes na zona do Beluchistán afgano reciben apoio khomeinista e, ao mesmo tempo, de Pakistán, que baixo a dictadura do xeneral Zia Ul Hag, manteñese firme na órbita occidental ao tempo que protagoniza un islamismo militar. A URSS, que por unha banda valora positivamente o proceso antiimperialista no Irán, pola outra, condena o anticomunismo de Khomeini e o apoio que lle presta á contrarrevolución no Afganistán, país ao que está disposta a defender como seña.

Tamén desta volta os kurdos tiveron protagonismo. A sublevación kurda contra o novo réxime iraní, centrada na cidade de Sanandak, tiña como motivo a loita polos seus dereitos nacionais. O Kurdistán é unha rexión que ocupa tres estados —Turkía, Irak e o Irán— e con penetración na República socialista soviética do Azerbaidjan, único lugar onde tradicionalmente están reconocidos como minoría. Iste pobo en loita pola sua independencia dende os tempos do Imperio otomano, foi últimamente utilizado no seu combate por Occidente co fin de desestabilizar calquier sistema da área con caracteres progresistas. Acarón da loita que dirixiu deixa 1970 o xeneral kurdo Barzani contra o goberno baasista de Bagdad, estivo a CIA e o apoio do Sha. Agora a revolta estoupa no Irán revolucionario esgrimíndose razóns relixiosas (os kurdos son sunnies) e nacionais. Ao marxe dos lexítimos dereitos do pobo kurdo, dividido, a formar un Estado propio, son moi sospitosas as axitacións esporádicas cando os intereses do imperialismo se ven comprometidos.

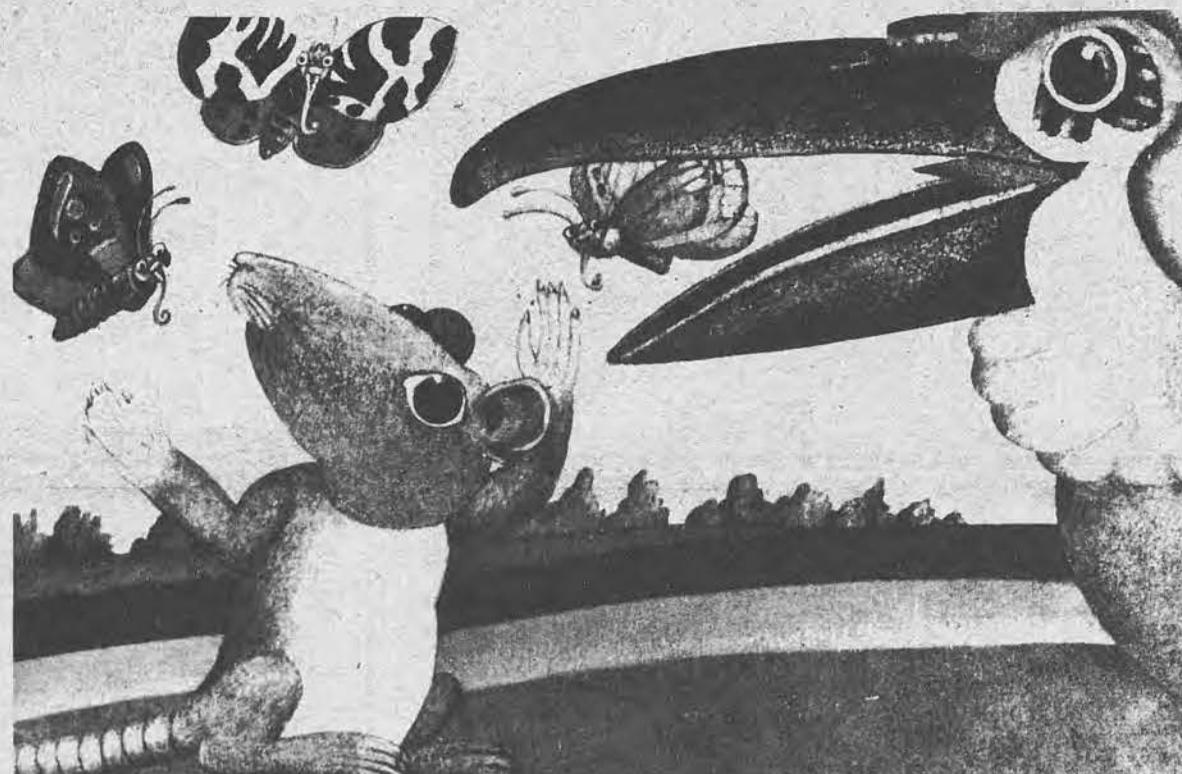
E a situación en Turkía, país integrante da OTAN, toca o fondo da bancarrota económica que sigue a un proceso de crecimiento económico dos últimos anos. Nin o socialdemócrata Ecevit nin o conservador Demirel deron feito nada. Occidente apréstase a asolagar o país con dólares pra evitar en Turkía un novo Irán, cecais más perigoso ainda.

De certo que, a situación política no Oriente Medio acada un punto crítico, no que o proceso do que nun tempo, se falou e que se cumpliu referido ao Sudeste asiático da "caída sucesiva das pezas do dominó" pode desencadearse nesa zona, na "media luna fértil", dun momento por outro.

Os animais de compañía (II)

Antes de nada, direi que non fai falla privar da libertade a animais salvaxes, menos áinda si están protexidos pola Lei, xa que hai gran cantidade de bichos criados en cautividade e afetos a vivir co home. Pra poder ter un animal na casa hai que ter duas cousas: sitio e tempo pra lle dedicar. Tendo esto en conta, á hora de escoller, iremos a unha tenda especializada ou xunto dun amigo, e traeremos o bichiño escolleito. Os más dos paxaros cantores requieren pouco tempo, limparllles a gaiola cada 4 ou 5 días, botarllles de comer e beber cando o necesiten e cásquenlle nada mais. Pero outros animais, por exemplo, os cans, necesitan máis tempo e moitos más cuidados, levalos, xogar con eles, maiormente cando son pequeno, sacalos a pasear, etc. E necesario ter moita paciencia e cariño os animais, e non se lles pode maltratar; pra eso é mellor non telos.

Durante toda a miña vida sempre estiven rodeado de animais: gostanme moi e é un xeito de conocer máis á Natureza e amala máis. Vou falar un pouco da miña esperiencia con animais de compañía, xa que tiven unha longa ringleira: perdices, paspallares, canarios, xílganos, bengalíes, pegas, cornelias negras, loros, coellos domésticos e do monte, peixes, unha tartaruga de terra e tamén acuáticas tropicais, un galápagos, pombas, parrulos, cans, gatos, lagartos, hamsters e raposos, entre outros. Entre todos eles, dos que más me lembro,

quizabes por seren animais salvaxes, é das cornellas e dos raposos. Unha cornella chamábase Rodolfo, collina de pequena no miño, áinda sen plumas e sen saber comer, claro. Túvena comigo en Santiago no piso, e ós poucos días xa a conocía todo o vecindario. Dempois botou máis dun ano na horta, na casa de meus pais. Era moi simpático e tamén moi atravesada. Chamábanlle moi a atención os obxectos brillantes: moedas, coitelos, etc., calquera que collía iba con el no pateiro e agachábaoo. Cando a chamaba

viña onde miñ e gostaballe que lle rañara no pescozo. Peteiraba todas as plantas que había na horta e era bastante porca. Si lle poñía comida na miña boca, viña e comía. Unha das suas trasnadas foi que miña nai rompera un brazo pola culpa dela. Non había can nin gato que se lle pudera achegar, e tamén peteara á xente que non conocía. Tiven moita pena cando me desapareceu.

Chisco era un raposo duns tres meses, que o colleban cavando o tobo onde vivía. Acababa eu de casar e vivía en Santiago nun

apartamento de duas habitacións, e ali o tivemos cando nos. Pola casa andaba solto, e cando o sacaba a pasear levábao unha cadeira, e era a admiración de toda a xente pola sua beleza e mansedume. Dáballe de comer restos de polo, uvas e figos pasos, etc. Cando o chamaba viña e fartábase de xogar conmigo. Saltaba cunha axilidade asombrosa dunha butaca para outra, e sempre en movemento. De Chisco estaría falando un día enteiro, tiñao que sacar cada 3 h., xogar con él e darlle de comer. Anque estivera canso había que xogar, e poñíame os brazos cheos de rabuñaduras, igual que as butacas do apartamento: si se entera a dona, bótame. E formidable o ver que un animalio salvaxe che obedecía e che quere (coido que se pode decir así). Ademáis o deste tiven outro que se chamaba Caifás, era moi túzaro e ruín, e ó pouco tempo sufriu o mesmo tráxico fin que o Chisco.

O vran pasado - tiña: un precioso lagarto arnal de 20 cm. dous xílganos, unha parella de hamsters (Casilda e Tarradellas)

cunha morea de crías, unha cornella negra (Odín), duas pegas (Marx e Lenin), un reposo (Chisco II), dous cans de caza (Pol, epagneul-bretón; Brío, cruzado), ademáis dunha curuxa, un lagarteiro, unha cobra de auga e un tritón. Direi axiña que as duas rapaces salveinas dunha morte segura. A curuxa collérona nun pocal e querían disecar, dempois dun día soltéina. Non lle agardaba mellor sorte ó lagarteiro, áinda un poliño, xa que lle daban pra comer pan. Non me foi difícil criálo, e cando xa voaba coñeceu a libertade. Áinda tiven a gran sorte de ter entre os meus guantes unha ave de rapiña noiteira, pequechiña, con "orellas" e da cor da casca do carballo vello, que lle dá un perfecto camuflaxe: refírome o autillo, a más pequena deste tipo de aves que quedan entre nós. Pegaronlle un balinazo nas alas e levaba tres días sen comer, de xeito que nin as menciñas nin os cachiños de carne que lle daba, con axuda da miña dona, serviron pra salvalo. Dempois de moito andar fragas e soutos, era a primeira vez que vía a este bonito animal. Deprendamos a conocer a amar á Natureza e non volvamos a aqueles xogos de cando eu era neno: "a variña", había que romper, cos ollos pechados e cunha vara na man, os ovos chocos dos paxaros postos en ringleira no chan.

Odín andaba completamente ceibo e viña pousar na miña man pra comer cando eu o chamaba, como si fora un falcoiro medieval. Por outra banda, o raposo Chisco II andaba ceibo cando íbamos dar unha paseata e non hai cartos que paguen a satisfacción de ver cómo un animalio salvaxe e fero renxiá comigo pola área da praia. Moitas cousas de prendín da atoloxía do raposo en cautividade, pero teño que reconocer que é moi rebelde e túzaro, sendo difícil pelexar con el.

Espero que a miña muller non se cabree e me bote calquera día da casa con toda a bichería.

PIÑERO.

A XORNADA SOMENTE GANOU O OURENSE

Cando a Liga xa entra na recta final (en Primeira non quedan más que nove partidos pra rematar), os resultados, polo que ao noso fútbol se refire, siguen sendo malos. Así, ao cabo da xornada, topamos que dos seis equipos que xogan nas divisiones más altas, somente podemos reseñar unha única victoria, a que conseguiu o Ourense en Zamora. Pobre balache se temos en conta que os dous equipos que xogaban na casa, Celta e Ferrol, deixaron marchar cada uno punto. E sobre todo no caso do primeiro, a perda deste punto pódese mandar á segunda división.

Nos tres últimos partidos disputados polo Celta, os dous resultados non acompañaron.

Recordemos o catro-cero en Valencia, o empate a un co Madrid en Balaídos dentro da Copa do Rey, resultado que o deixa en mala situación de cara ao partido de Bernabeu, e o derradeiro empate do pasado domingo, que o coloca en complicada situación. Pro é necesario aclarar que se ben nos partidos contra Valencia e Madrid mantivo máis ou menos a sua liña de xogo aceptable, no caso do último frente ao Salamanca, a calidade de xogo

celta baixou tanto que sin dúbida sería o seu pior partido nesta temporda. Posiblemente os nervios atenacen os xogadores, e a responsabilidade de ter que se manter na división grande esteña a gastarles esta mala xogada que todos os aficionados esperan pase pronto. Se ben a situación é difícil, non hay que esquenecer que quedan dazaoito puntos que haberá que xogar. Eso sí, o perigo estará na tensión nerviosa, que a medida que vaian quedando menos partidos irá aumentando. A próxima xornada repite co Madrid, esta vez na Liga e no Bernabeu, nun partido

no que ao Real lle vai moi, por aquello da loita que mantén co Gijón polo título. Por eso é difícil pensar nun bo resultado. De todas maneiras, teñen que ir buscar, e senón recordemos o empate a cero que no mesmo estadio conseguiron non hai moito tempo. A sorpresa pódese dar en calquer campo.

En Segunda división, O Coruña perdeu un-cero co Castilla, e sigue en moi mala situación, pois xa lle resulta vital arrancar algún punto para manterse na categoría. Recibirá ao Valladolid, que lle vai poñer moi difícil o partido, ao se atopar nun bo momento de

xogo, como demostran os sete positivos e o seu terceiro posto na clasificación. En canto ao Ferrol, somente deu conservado un punto no seu estado. Duas notas destacables do partido, o péximo estado do terreo de xogo, e o penalti que no minuto sesenta e tres fallou Marcelo. Pouco máis houbo no partido. Tócalle agora aos ferrolanos viaxar a Getafe.

Na segunda división B, mantívose a tónica negativa, quitado no caso do Ourense, que co seu trunfo en Zamora recobra as aspiracións ao ascenso. Esta victoria levao ao sexto posto da clasificación, a nada máis que catro puntos do líder Mirandés, e a corta distancia dos outros equipos que ten porriba. O mellor é que convenceu bastante o seu trunfo, co que se poden ter algunas espranzas.

Polo que respecta a Lugo e Pontevedra, caíron derrotados craramente en Tenerife (3-0) o primeiro, e en Huesca (2-0) o segundo.

Resta anunciar que o domingo non hai Liga na Primeira e Segunda División, por culpa do partido internacional da selección española. Sí haberá fútbol en terceira e nas divisiones inferiores.

TIMOTEO

UNECO SELO DISCOGRÁFICO QUE PULA POLA CONSERVACIÓN DA NOSA MUSICA POPULAR

OUTRAS PRAGAS E ENFERMEDADES

ESTHER ROMERO CASAL

Pra rematar con iste tema de pragas e enfermedades da vide, imos falar hoxe doutras que, áinda que non fixeron tantos destragos coma as anteriores, non por iso son menos importantes, e tamén causan boas perdidas nos viñedos.

"O PEDROLO"

E un gorgoxo conocido somente en Galicia, e somentes produce danos, algúns anos cando se desenrola máis da conta.

A larva é subterránea, vive en terreos areosos ou nos ben moles, comendo as raíces, e normalmente non denota a sua existencia. Os adultos producen o daño pola noite e non son moi grandes; destrúen os abroños tenros na primavera e as follas das vides.

En xeral non fan falla tratamentos, pero si os danos foran importantes, pódense combater doado aplicando na primavera, calquer insecticida orgánico esmoido.

A PIRAL

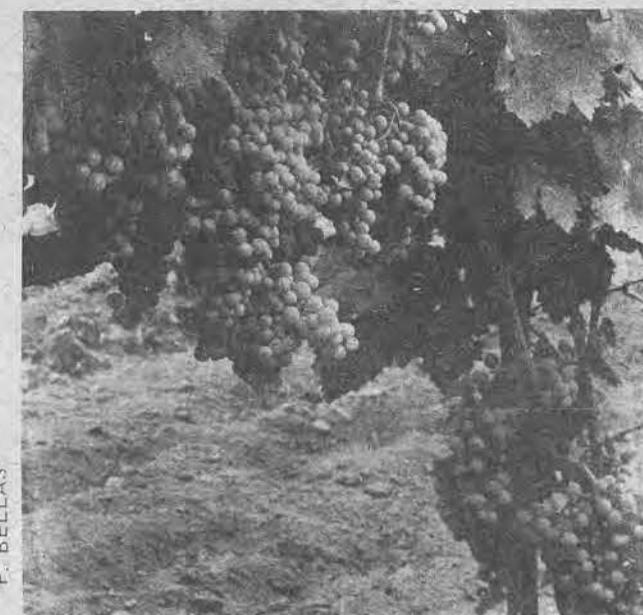
Un dos centros de irradiación más importantes desta praga é precisamente Galicia. Ademais de Piral, chámase tamén "sapo", "gata", "tiña", etc.

Os danos causados o verme, un verme de cabeza negra e co corpo de coor verde-amarela; a volvoretá é a meirande couza que atacan o viñedo, tén as alas de adiante amarelas atravesadas por tres bandas, e as de tras, grises. Os ovos son verdes ao principio e como a femia fai as postas en grupos de 50 ou 60 xunguidos por unha substancia, forman coma unha especie de costra que lembra unha mancha de cera sobre o feixe das follas centrais da cepa.

Ista volvoretá pasa o inverno no estadio de oruga, baixo as cortezas da cepa, e así que empeza o agromar, alá por abril, dirixense cara os abroños tenros, onde fan uns niños dobrando as follas con sedas, mítense neles e devoran o follaxe hastra que se desgai o niño; entón, mudanse a outro, e é tan grande a sua voracidade que chegan a deixar a cepa pelada, atacando logo ás froles e ao racimo.

MEDIOS DE LOITA:

Pra que dean bons resultados, teñen de se facer en duas épocas do ano, no inverno e na primavera. Os do inverno son pra combatir as orugas que logo farían o dano na primavera; o más doado, é facer o

F. BELLAS

descortezado do tronco e brazos da cepa, con guantes metálicos, cadeas, rasquetas, etc. As cortezas vellas arrincadas débense recoller nunha tea de saco posta ao pe da cepa, pra logo queimálas.

Ista operación débese facer de cada catro anos, e sempre despox da poda, antes que se noten os primeiros amagos de agrone.

Nos anos nos que non se fai o descortezado, débense dar outros tratamentos que tamén maten as orugas, por exemplo, usar "arsenicais" solubles, que as destruyen queimándoas.

Iste producto, aplícase ao final do inverno, aproveitando días de sol e de pouco vento, cunha sulfatadora de boca de chorro, dándolle pouca presión e empapando as cepas sen mollar as xemas, pra non queimálas.

PODREMIA OU MAL BRANCO DA RAIZ

Produce iste mal un fungo, que se desenrola moi ben, nos terreos húmedos, mal labrados ou de sochán impermeable.

O fungo, o que fai é destruir as raíces; e entón, os nitrantes van ter dificultades pra chegar ás outras partes da planta, polo que as follas perden coor, os abroños

murchan, os entrenudos quedan cortos, collendo a planta un aspecto arropulado, que vai a más cada ano, hastra que fica por morrer.

Istes síntomas son moi semellantes aos que aparecen por outras enfermedades, pero si se desenterra a cepa, sacase toda dúbida de por quen foi atacada, xa que as raíces aparecerán podres, exponxadas e negridas, con cheiro a mofo, a coira despréndelles fácilmente, aparecendo debaixo delas masas lanosas formadas polos micelios do fungo.

Unha vez que se presenta a enfermedade, é moi difícil acabar con ela; ás veces pode resultar útil espallar, ao redor de cada cepa 120-150 g. de sulfato de ferro que disolverá a auga da choiva, pasando ao interior do terreo, e evita o desenrollo do micelio do fungo.

Pero a única forma é facer desaparecer de verdade a enfermedade é arrincando todas as cepas atacadas, e si a infección foi moi grande, tamén as que esteñan perto delas. Délvase sacar tamén todas as raíces e queimálas a ser posible no mesmo lugar. O burato debe quedar aberto todo o vran, pra que a luz do sol mate os xermolos do fungo, e desinfectarse con sulfato de ferro ou con cal viva.

Nese chan onde estivo o fungo, na primavera seguinte pódense sementar plantas herbáceas, pero pra volver poñer cepas, délvase esperar como pouco tres anos, pra evitar que se reproduza a enfermedade.

No intre de facer as plantacións, débese ter a seguridade de que os plantos, estacas ou barbados, esteñan sans e veñan de viveiros non afectados. O terreo débese labrar con anticipación, sobor de todo si é compacto e pouco permeable, os buratos faranse grandes e si o chan é húmedo, convén facer no fondo un drenaxe con pedras.

E perjudicial usar mantelo de montes e esterco fresco; si son beneficiosos os encalados a grandes dosis.

O SARCÍNEIRO

Ista é unha cazabiña pouco importante e que produce poucos danos.

Pasa o inverno en forma de ovo, as larvas aparecen na primavera, e éstas e os adultos son os que caminan pola vide, atacando somente os racimos antes de que abra a frota. Iste botón floral atacado colle unha coor parda, murchándose a frota e quedando o gran estéril.

O ano en que o ataque seja grande, pódese combater con esmoids de insecticidas orgánicos.

da terra asoballada**CARA AS MUNICIPAIS**

O BLOQUE NACIONAL-POPULAR GALEGO tén adoptadas unha serie de medidas tendentes a impedir ou diminuir a actuación da rede caciquil dos 23 ayuntamentos da zona de Santiago onde se presentan candidaturas nacionalistas. Nestes momentos, o BLOQUE tén xa asegurados máis de 300 interventores, así como varios apoderados en cada municipio, amais dos candidatos que poden actuar de apoderados dentro da circunscripción na que se presentan.

O B.N.-P.G. quere aproveitar a ocasión pra denunciar as últimas maniobras que esta a adoptar o caciquismo nos ayuntamentos rurais, amais da xa clásica contratación e autobuses que van recorrer o día da votación as parroquias máis alonxadas onde se repartiran papeletas da UCD e C.D. aos usuarios, teñen aparecido últimamente métodos más refinados como son o de facerse cos carnets pra manipular o voto por correo. A actitude que están adoptando certos sectores da

Eirexa é xa descarada: o párroco de San Salvador de Padreiro (Santa Comba) anunciou aos seus feligreses dende o pulpito que "todos sabedes o malos que son os comunistas, pois estes do Bloque inda son peores que os comunistas"; Alredo García Caamaño, párroco de Lira (Carnota) díolle aos seus feligreses na misa que "votar polo Centro era pecado venial e votar polo izquierdo, pecado mortal".

Outra maniobra é o feito de presentar duas listas do mesmo grupo político, pero presentándose unha delas como independente, así temos o caso de "Independientes del Xallas", afiliados a UCD, ou o caso dos independentes de Rois, candidatura fundamentalmente constituida por concelleais salientes que andan a correr o bulo de que "o Bloque vaise unir ca UCD pra tirar contra nós".

TRAS DAS ELECCIONS

Óllando os resultados das pasadas eleccións xerais, o pobo galego sintiu unha vez máis o desalento. Co fondo dunha

canseira de séculos, unha parte do noso pobo entonou outravolta o prego arrepiante da impotencia e a autoacusación.

A magoante maioría, desinformada, esquecida, manipulada, xente fondamente escéptica aturando unha historia que non é a súa.

A minoría iniciada no camiño político que se axega neste intre dentes os seus cuarteis.

Os autocolonizados que votaron en contra de si mesmos e deste País e que teñen ainda por riba folgos pra sentenciar: "¡Los gallegos merecemos ésto y mucho más! ...".

E xurden de novo moreas de voces ou pensamentos a teimar na pantasma dunha unidade inacabada, o sono dunha noite de inverno quebra a tona e abrolla á luz facendo brillar os nosos ollos ó seu agarimo.

Si loitaramos unidos, Galicia estaría hoxe á altura histórica do momento!, din ou pensan algúns. A ledicia doutros pobos do Estado non atoparía un eco na frustración do noso!, digo eu.

E ainda que as eleccións

municipais, dunha importancia práctica maior, están ainda por vir, o desánimo cuberto de indiferencia semella ocupar o valeiro deixado polas Xerais, as eleccións do gran rebumbio, as dos grandes, caras e grandes dítos, as dos moitos cartos e menos...

Como se a Historia se fixera a choutos, como se a Historia do pobo galego non fora causa de facer arreos, con carteis nas paredes ou sin eles, como se a esnaquizante explotación colonial acougara nalgún momento.

O páxaro da unidade voou outo sobor do noso chan e pousou noutras terras e aló deu froito, froito cecais de tempada, quen sabe si dun díal. Quen sabe si semente dun futuro!

Nós ficamos soios, silandeiros, ollández os uns ós outros, nos beizos sempre un argumento, unhas palabras claras do por qué... unha razón histórica. Pero sempre tamén un ánimo de revolta, de puño ergueito, de berro contido neste silencio.

Na outra veira, os demás menos nós.

Aló ó fondo un pobo antergo

que fita desconcerto, un pobo de espíritu noble e progresista que espera o brilar claro dunha soia bandeira. Cecáis dentro de catro anos!

Entramentras, no intre, todos nos somos definitivamente responsables dos vieiros a seguir nesta etapa final da nosa historia.

—E levarémo-lo rego á luz dos nosos pasos anticoloniais, co noso esforzo organizado e organizador, co traballo a treu na tarefa do erguemento da nosa dignidade nacional, coa nosa guerra decote contra da rapiña dos monopolios.

E coa lentura deste abono botaremo-lo grao.

E a semente feita así de seguro non será de tempada.

E haberá unha seitura e a ella iremos todos.

E a malla faremo-la todos.

E conquiremos unha Patria ceibe, popular e feliz. E os nosos fillos terán entón un futuro. E os nosos devanceiros, ao cabo, acougarán baixo da terra. E a NOSA TERRA recuperará a sua Historia.

XOSE M. BARROS HERMIDA

DA ARTE E DOS XEITOS

O NEOCLASICO PAZO DE RAXOI

No corazón de Galicia, perto do Pórtico da Gloria está a Praza do Obradoiro, meta pra milleiros de pelegrinos de todos os tempos, praza empedrada, conocida atras polo nome de Campo das Oliveiras, Praza do Hospital, de Alfonso XII e tamén de España. Polas prazas de Galicia tamén pasa a Historia e dibúxase nas xentes, nos edificios e hasta nos nomes.

Pois na grande Praza do Obradoiro están os edificios que dende moi antigo foron os rodíos non que se muiñou parte da historia e da burocracia de Galicia. O poder civil, relixioso e militar sempre andivo misturado en Compostela.

A Catedral, o Pazo de Xelmírez, o Hospital, hoxe hostal pra señores negociantes, ao sul o Colexio de San Xerónimo, trocado agora no Rectorado da Universidade e ao oeste, cara a Santa Susana e ao Pedroso, está o Pazo de Raxoi, tamén Seminario de Confesores

que no seu día acochou a nobres arcebispos e aprendices de cregos, a señores e hasta ao mesmo Castelao nos seus tempos de estudiante, cárcel e concello, agora sede dista Xunta que leva o apelido de Galega.

Os estilos arquitectónicos, o Románico, o Barroco, Renacemento, Neoclásico, andan a xogar na Praza do Obradoiro co granito o cas chuvias e as luces grises e teixas do día. As curvas e as rectas trazan ao horizonte e

ao ceo badaladas de pedra, de arte e de historia.

Imos pousar un chisco na fachada e no estilo do Pazo de Raxoi, edificio horizontal que dende a Ferradura lle da repaso xentil á fachada do Obradoiro. Fernández Sarela e Lucas Ferro Caaveiro, iste arquitecto da Universidade Compostelana e da Catedral de Lugo, foron os que encetaron a obra. O Cabido mandoulle a recen creada Academia

mia de Bellas Artes de Madrid, os projectos dos arquitectos galegos como era de esperar, Ventura Rodríguez non ve ben os pláns. Interveñeron o Marqués de la Ensenada, que lle manda ao arcebispo Raxoi e Lousada (1690-1772) ao inxenieiro francés Charles Lemaur, estranxeiro moi sabido na arte dos imperios, refinado e "culto", asegún querían os remigados académicos, o artista alleo é ben recibido entre nós.

Así vaise erguendo o Pazo de Raxoi. Nos soportais do baixo mistúranse arcós e dintelas, creando ritmos e contrastes de quedarse e tranquilidade frente ás reviravoltas e o dinamismo da fachada do Obradoiro. O corpo central do edificio tén que ter un aquelo de grandeza e de seriedade "clásica": sobre de seis columnas xónicas pónse o frontón triangular como o de un templo grego ou romano, como o dunha central bancaria ou dunha escola do fascismo... istas fachadas meten un tanto de respeito "clásico" aos homiños

colonizados. E como non, no frontón triangular, según dibuxo de Gregorio Ferrol, escenificase en granito a Batalla de Clavijo, feito suliñado como de "unidad nacional", Gambino e Ferreiro traballan nel e píntalo de branco pra que somelle ao "clásico" e así quede disfrazado o granito galego. Denriba e por encima, a escultura mármore Xosé Ferreiro, o "Matamouros", tamén de granito disimulado de mármore, ou seja pintado, santo guerreiro e sanguinario que os artistas colonizados foron capaces de crear, imitando modelos "clásicos", ecuestres de Leonardo da Vinci... Así, baixo dista fachada acólense o "salón azul", o "rosa", o baril arquivo, todo un esceario pra seguir representando o drama da cursualdade, unha batalla de Clavijo repetida nos nosos días, na que os mouros son os mesmos galegos, así se fai a historia de España.

O Pazo de Raxoi ten ise aire de cuartel vello e de seminario, de "Palacio de las Cortes" e de "Nuevos Ministerios" do Madrid capital.

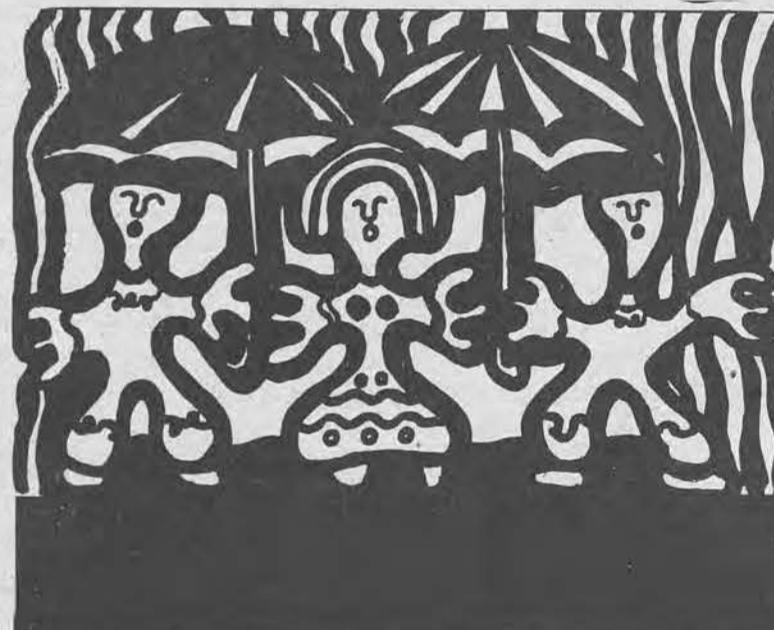
M. HORTAS VILANOVA

andando a terra

A PRIMAVERA

Estes días, o ben visto, andamos estrenando Primaveira, palabra que gusto de escribir con letra maiuscula. Compre aclarar que na miña tribu decimos sempre Primaveira e non Primavera, como defenden algunos filólogos. Miña nai, que naceu co século, sempre dice Primaveira. E o mesmo todos os veciños. Non sei que opinará disto a miña amiga María Pilar García Negro. As suas opiniões encol da nosa lingua son sempre acertadas.

O caso é que cando chega a Primaveira este cronista síntese sempre más optimista. E lembra vellas prosas dos escritores decadentistas do primeiro tercio deste século que falan, con linguaxe moi frío, da relorente aurora que aprece polo Ourense e que é saudada polos pintados paxariños que, cos seus dous, enchen o ar de ben concertadas melodías. Unha prosa semellante a do "Juanito o el Tesoro de las Escuelas", libro moi cursi, deliciosamente cursi,

que estivo de lectura en moitas escolas galegas deixa os días da guerra civil. Había tamén un delicioso libro de lectura para nenas, que se chamaba "La

buenita Juanita" que era a versión feminina do "Juanito". Ambos libros serían oxe de moi amena e gustosa lectura. As edicións, con grabados en aceiro, sinón lembró

mal, eran unha fermosura.

E saltando dos "Juanitos", nas suas versións feminina e masculina, venme a memoria un verso do gran poeta portugués Miguel Torga que dice: "Apetece cantar, mais ninguén canta". Na Primaveira apetece facer de todo: cantar, berrar, vaixar. Andar a nosa Terra de cabo a rabo. Así que pasen as Eleccións Municipais haberá que sair do municipio e dar unha volta polo mundo pra civilizarse algo, pra sair do entorno de cada día que boa falla nos fai. Porque compre renovarse unha miguiña de cando en vez. Pra eso nada mellor que viaxar.

A propósito de viaxes lembro a un mestre de primeiro ensino de Monforte de Lemos, o xubilado, moi aficionado a mandar escritos o xornal de Lugo. Escritos que, na sua maioría, eran de loubanza pro alcalde. O mestre en cuestión era daquela concellal. E logrou, nunha ocasión, un diñeiro do axuntamento pra que os nenos da sua escola

fixeran unha excursión. Ergueron os nenos con noite. Metéreron nun autobús deses de "ferias, fiestas y mercados" e pillaron o camiño de Viveiro, a onde chegaron o mediodía. Xantaron na praia. E a media tardía voltaron a montar no auto e comenzaron o viaxe de volta pra Monforte de Lemos. Chegaron xa pasada a media noite. Os poucos días o mestre en cuestión publicou un artigo moi historiado, no que describiu moi o miúdo a excursión, dáballe as gracias o alcalde pola suvención. E remataba o artigo decindo que "o periplo cultural que fixeron os seus alumnos foi moi proveitoso e instructivo".

Apetece, pois, facer un periplo cultural, proveitoso e instructivo, main cun certo vagar. Non como o que fixeron os nenos, alumnos do mestre escribidor. Estes primeiros días da Primaveira veñen moi mullados. De todos xeitos o mundo xa ten nova vida. Unha ledicia que se repite todos os anos e que cada ano é unha novedade.

o idioma

APARATO/APARELLO E OUTRAS COUSAS

Hoxe imos dedicar este comentario a facernos algunas precisións sobre o significado e o uso dalgunas palabras que frecuentemente se prestan a confusión. Cando se dá o caso de duas voces con significado parecido e mesmo intercambiables nalguns contextos, hai a tendencia a escoller aquela que non coincide con español, como ilustrarán os casos dos que imos falar hoxe (aparato/aparello, coidar/pensar, conquerir/conseguir). Este "despegue" da palabra igual á do español revela un afán diferencialista perfectamente esplicable nunha situación

de conflicto como a que vive a nosa língua. Os seus falantes conscientes van evitar ao máximo todo parecido ou contacto coa língua dominante, nun intento de soerguer a propia personalidade idiomática frente as agresións daquela. O "sarampelo" diferencialista non é más que isto e, evidentemente, cederá terreo á propia norma do noso idioma conforme este se vai normalizando.

Vaiamos xa cos exemplos. O primeiro móstranos a diferencia entre dous nomes que amiudo se trabucan: APARATO e APARELLO. O entrevistado de hai unhas semanas e A NOSA TERRA

falaba, por varias veces, do "aparello de represión", do "aparello central", dun "aparello caciquil", do "aparello burocrático" do "aparello do Estado"..., casos todos nos que a correcta era a palabra Aparato: o aparato de Estado, o aparato represivo, etc. Aparello podémolo utilizar para os úteis de pesca, por exemplo, ou para os instrumentos dunha máquina ou para os arreos dunha besta, etc. Mais non o podemos facer sinónimo de "aparato", que ten, segundo fica anotado, outro sentido. En anatomía, sempre se dirá "aparato", nunca "aparello".

A segunda parella exemplifica a diferencia entre Coidar e Pensar, verbos que tamén se

confunden moitas veces. Este, Pensar, dá conta dun acto reflexivo máis obxectivo que "coidar", ten máis que ver con "formar unha idea", con "racionalizar" algo.

Coidar, en cambio, parécese máis a "sospeitar", a crer, a imaxinar algo ou tamén a opinar sobre algo, é, xa que logo, máis subxetivo que "pensar". Frases cun e outro: "pensou friamente o que tiña que facer cando o vise chegar"; "pensa como un tolo"; "coidou que era parvo"; "coido que virá mañá". Non é preciso engadir que "coidar" tamén o significado de lle dar atencións a alguém, de mirar por, etc.

E, finalmente, velaf vai a diferenza entre outros dous verbos más: Conquerir e Conseguir. O primeiro é realmente un aracismo que debe ser sustituído por "conquistar" e que en ningún caso pode funcionar como sinónimo de "conseguir". Estes dous, "conquistar" e "conseguir" son perfectamente galegos e non hai inconveniente ningún en dizer: "para conseguir tal cousa ou tal outra". Frases como "conqueir cehgar" ("deu chegado" sería o correcto) non son auténticas no noso idioma. Atención a estas distincións que nos poñen no camiño de recuperarnos a fiel fisionomía da nosa lingua.

MARIA PILAR GARCIA NEGRO

MUSICA

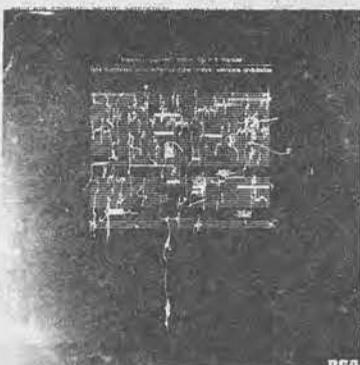
Francisco Guerrero: *Actus*; Op. 1 Manual. Félix Ibarro: *Sous l'emprise d'une ombre*. Silencios ondulados. Conjunto de Cámara; director José María Franco Gil. Jean Pierre Dupuy, piano. (R C A, R L 35167, precio: 525 pts.).

A edición deste disco forma parte do premio "Arpa de oro" de música contemporánea outorgado pola confederación española das Caixas de Aforros, e correspónelle aos ganadores do ano 1976. O disco complétase con duas obras pra piano dos mesmos autores, a cadaún a suia.

A pesares de sere a obra de Guerrero —*Actus*— a ganadora deste concurso, así como seleccionada no quinto lugar na TRIBUNA da Unesco-1977 non coido que o seu mérito e calidade esteñan á altura pretendida. *Actus* non e más que un curioso ensaio das posibilidades sonoras dun grupo de corda, dous trombóns e máis un fagot baixo, que veñen dadas polos diversos xeitos de ataque. A obra é unha antoloxía de efectos de glissandi, armónicos, pizzicati, staccati, col legno, etc., que non constituen nin remotamente unha obra de arte; son somentes eso, unha antoloxía de efectos, un estudio de sonoridades. O seu autor é novo, tamén é certo, pero non é razón pra lle dar inxustamente dous altos premios.

A obra de Ibarro: —*Sous l'emprise d'une ombre*— é unha belida mostra da capacidade creativa do seu autor. As suas coordenadas estéticas son do máis tradicional, podéndoo entroncar na corrente expresionista. Non lle podemos buscar a

esta obra unha idea xeral, pro a pesares desto posee coerencia, xa que está concebida como, chamémoslle así, unha serie de momentos de tensión, tensión conseguida polos recursos tradicionais, que ao fin e ao cabo son os mesmos que usan os expresionistas. O emprego do conxunto de cámara é escelente, esixíndoles aos instrumentos de que se compón —familias de vento— madeira, vento —metal, corda, piano e tres percusións— a esplotación de todos os seus recursos, co que o resultado tímbrico e expresivo é moi rico.

O que pra Guerrero é fin da sua obra, a obtención de sonoridades "per se", é en Ibarro: o medio de conseguir o fin: a expresión. Por eso non nos fai sofrir eternos glissandi, senón que os emprega no momento xusto no que a expresión o require. Ao meu xuicio, o premio —levouno como queda dito Guerrero, e o segundo lugar foi pra Ibarro:— estivo mal dado. Anque somentes señala pola madureza superior de Ibarro sobre Guerrero, que tamén vén dada, naturalmente pola edade —Ibarro é algo máis vello que Guerrero—, está mal outorgado.

Respecto ás obras de piano, é

cuestión ésta que máis val "non menealla". Op. 1 Manual de Guerrero é un borrón sonoro de xustamente 9, 10 minutos, e Silencios ondulados un arabesco de 13,30 minutos. ¡Unha lástima!

Respecto á interpretación pode decirse que é correcta en xeral.

Nembargantes, atopei un defecto, que non sei a que será debido, na obra de Ibarro: —*Sous l'emprise d'une ombre*—, e é que as trompetas están descompensadas no que a intensidade sonora se refire co resto do conxunto: sobrancean sempre nun primeiro término, e non ten por qué ser así. Supón que esto será defecto da grabación, ou da toma de son.

En resumen: disco curioso, somente recomendable pola obra de Ibarro, que nos dá unha visión parcial do que é a música contemporánea española e o que eran hasta de agora —cecais dende este ano as cosas cambien un tanto— os concursos "Arpa de oro" das Caixas.

MARGARITA SOTO VISO

(As partituras de "Actus" e "Sous l'emprise d'une ombre" editáronse en ALPUERTO e "Silencios ondulados" en EMEC.)

ACTOS

BONAVAL: ENCHER UN VALEIRO

Vernes día 23, presentouse ao público en Santiago a revista Bonaval, que por mor do prelo onde se imprenta non poidemos ollar máis que a portada e o índice da mesma. Xa números

Dibuxo da portada
do número 0

atrás do noso semanario, demos noticias de que Bonaval, iba sair a rúa daquela, e tamén por mor da tardanza na entrega de exemplares a nosa información non chegou a realizarse. Pro

agora semella que sí, que vai en serio, aínda que como ben dixo o seu director na presentación "nun país no que todo funciona mal, o capitalismo tamén funciona mal...".

Ramón Piñeiro, en calidade de director dunha publicación semellante —a revista GRIAL—, tivo palabras de alento prá nova publicación: "...firme esperanza... móvese un empuxe, unha inquietud... un grupo de xentemozo... confianza en nós mesmos... os matices da nosa cultura...".

Marino Dónega, conselleiro de cultura da Xunta, que asistiu tamén o acto, prometeu apoio económico...

O contido do número cero, orientación da revista, etc., foron comentadas polos seus autores e membros do consello de redacción: Xoan M. Carreira, director da publicación (habitual colaborador da sección de música de A NOSA TERRA), Anxel A. Rei Ballesteros, Lois

Rodríguez Andrade, Manuel Castelao, Xesús Valcárcel, etc.

O contido do número cero é o seguinte: Bernardino Graña (Poemas), Anxel A. Rei Ballesteros ("Revolver"), Alison Bauld ("Mada Moll"), Xorxe Lorca "O trunfo de Poseidón", Arcadio López Casanova (Poemas), Vicente Martínez Risco (O Santo Graal), Felipe Martínez Marzoa "Revolución e forma xurídico-política", Carlos Oroza (Poemas), tradución de Georges Bataille, "Ma mère", Manolo Lourenzo (teatro), "A capacidade do actor, un ángulo do problema", Carlos Villanueva "A capela de música na Catedral de Santiago (1680-1720) —Cantores e instrumentistas". As ilustracións do número son realizadas por Alfonso Suárez.

"Bonaval" querelle dar forma, apreixar o signo necesario, instalalo no tempo seu, no noso propio tempo". Velai a lenda que aparece na publicidade dista nova revista que vai encher sin dúbida ningúna un valeiro dentro do campo específico da cultura. Agardamos que nos seguintes números a temática se amplie moito máis.

¡Longa vida a Bonaval! .

axenda

CINE

La perla de Iacorona, de K. Kutz (Polonia). Vernes, 10,30 na Casa de Cultura da rúa do Concello 9. Ourense.

El último vals (1978) dirixida por Martin Scorsese. "Parte do concerto de despedida do grupo canadiense The Band, ao que asistiron no seu homenaxe un número considerable de músicos, representantes cualificados dunha determinada maneira de entender a música, dentro da cultura popular dos anos 60". Salón Teatro. Santiago.

LIBROS

Xogos infantís galegos, de Arturo Romaní. Editorial Follas Novas.

ACTOS

150 anos de música galega, por Xoan M. Carreira, día 9 na aula de Cultura da Caixa de Aforros, ás oito do serán. Coruña. E o 17, tamén na Aula de Cultura da Caixa de Aforros, a mesma hora. O Ferrol.

DISCOS

Homenaxe a Erik Satie. OBRA ORQUESTAL. Orquesta Sinfónica de Utha.

Dtor.— Maurice Abravanel. Vanguard-Hispavox 66.010 — Precio oferta (2 pls.) 750 pts.

Interpretación.— 7 — Grabación.— 7.

Interés do album.— moi alto.

Erik Satie é ainda hoxe un compositor "maldito" para moitos críticos e afeizoados. O contradictorio compositor que prefigurou os movementos musicais franceses bastantes anos

TEATRO

O pasado domingo día 25 escomenzou a campaña de teatro infantil galego nos Colexios de EXB da Coruña; está patrocinada pola Delegación Provincial do Ministerio de Cultura, e conta coa participación dos grupos TESPIS e TRASNOS. As obras representadas son "Os Anxos comense crus", de Jorge Díaz e "Fas e nefas", de Blanco Amor.

A campaña remata o día 31, ás seis horas do serán no colexio "Generalísimo Franco". Todas as funcións son de entrada gratuita e especialmente recomendadas pra os nenos de EXB.

PUBLICACIONES

Africa, revista portuguesa de cultura. Saíron os dous primeiros números.

Bonaval, presentación do nú-

mero cero o día 2 de abril no Ateneo.

As oito do serán. Madrid. E o día 5, tamén ás oito, na Galería Sargadelos. Madrid.

denantes da sua aparición compuxo poucas pezas orquestais, pero os seus amigos-admiradores orquestaron moitas das pezas pianísticas. O album engade labouras de Debussy, Milhaud, Poulenc, Desormière e R. Manuel".

* * *

KOLINDA.— Kolinda.

CFE-Guimbarda GS-11013.

"Belido exemplo de música húngara por un grupo que fai un labor ao xeito de Seoane e Romaní. Moi recomendable".

Peter Seeger at the Village Gate.

Folkways records Edigsa FA 2450.

"Maxinan un recital de Peter Seeger, Memphis Slim e Willie Dixon? Pois eiquí está a grabación. Non o perdan".

CARTAS

A FALA DO MORRAZO

O Morrazo, esa terra deitada cara o mar, aúnsa, na sua fala o oficio mariñeiro das suas xentes; así, os rapaces de Cangas, cando van roubar fruta dín "imos o corso" ou sexa, imos de piratas, de corsarios; os de Bueu, noutante dín "imos ó lance", como quen, botar as redes.

O que noutros lugares de Galicia é "agatuñar", subir ós arboles, no Morrazo é "ghavear", supónse que virá de cando os mariñeiros tiñan que subir ás "gavias", os paus dos antiguos voleiros.

O coche, por ser un vehículo que se move a semellanza do barco, é tratado como se fose un navío; "Antonio, vente pra popa" decíalle un mariñeiro a outro, chamandoo á parte traseira do autobús; así pois, dos

coches non se baixa senón que se "desmebarca" ou se "salta", coma se dun barco se tratase, e o coche en lugar de aparcalo, "atrácase".

"Arría os cartos", quer decir, afloxa, solta os cartos; as cordas chámense "cabos", os vasos de miño "achicánsen", e cando non se pode beber máis "xa non meto máis peixe a bordo"; as culleiras chámense "remos", nome que tamén se dá ós brazos das persoas "ibouche dar un remazo!".

Facer unha sopa no prebe da comida dise "botar unha ghamela ó mar". Cando pasa pola rua unha boa moza "¡Vaya maragota!" é a expresión da sua garbanza, comparada coa calidade do peixe dise nome.

Hai palabras no alto do mar que son tabú, que non se poden decir, pois traen mala sorte, por exemplo se a bordo se dí a palabra "cura", rompen os aparellos, non se pesca nada, veñen todas as desgracias, así o que se fai é emplegar a palabra "foghoneiro" pra evitar a outra, e así

fálase do "foghoneiro de Aldán" ou do "foghoneiro de Moaña", será porque os foghoneiros andan sempre anegrados polo fume e o carbón, e parecen de sotana?

Os nomes dos lugares do Morrazo sonan a moi antiguos, Bueu, Mogor, Nerga, Donón, O Hío, etc... poden levar a problemas ó non ser comprendidos pola xente de fora: Cántase dunha festa que houbera no Hío, lugar moi sonado polo seu cruceiro e polo seu viño, e houbo alí unha forte discusión que rematou nunha pelexa duns mozos do Hío contra outros, tanto foi que tivo que chegar a forza e impoñerla paz; os individuos con compoñían a forza non eran galegos e andiveron á percusa dos culpables, "¿usted de donde es?", dílle a un mozo, iste un pouco asustado trata de castapear como pode "yo soy del Hío", "¡Ah, usted es del Hío! venga para la cárcel!", van a outro que responde igual "yo también soy del Hío", "pues si es del Hío, adentro con él", dín os guardias, collen a outro que ó preguntarlle de donde é, responde no seu castrapiño "yo soy del Hío de Aldán" "¿pero en Aldán aún hai otro lio? ¡mima...!".

A xente do interior de Galicia chámalle moito a atención a fala de beiramar, o seseo, as gheadas fortes e a entonación que fan do idioma galego das rías unha modalidade chea de musicalidade e armonía, que demostran como o noso idioma, sin perder a sua uniformidade, admite variacións ben particulares.

C. QUEIMAÑO
Cangas do Morrazo.

CONTRA DA SELECTIVIDADE

Os alumnos dos I.N.B. de San Paio de Tui, Porriño, Ponteareas,

Redondela. Manifestan a sua más enerxica protesta fronte á proba da selectividade, que s nos quere impoñer cara ó posible acceso a universidade, polas seguintes razóns:

— E unha proba discriminatoria, en canto favorece ás clases pudentes é ós seus intereses. Os alumnos procedentes destas clases gozan do privilexio de estar más preparados por estudar nuns centros privados con millores condicións materiais, clases particulares, maior disponibilidade de medios de consulta fora do centro, etc.

— Non funciona como unha verdadeira selección intelectual, xa que é un esame memorístico, e pola imposibilidade de medir en tan reducido tempo a gran variedade de materias (dadas ó longo de catro anos de bachiller).

— E unha proba imposta, igual que o resto da planificación do actual ensino, sin a participación dos implicados máis directamente.

Xa que se dan todos estos puntos no momento actual, pedimos como solución inmediata a supresión de dita proba, e o libre acceso á universidade unha vez superado o C.O.U.

A longo plazo, sería necesaria unha restrukturación de todo o ensino, partindo de preescolar pra evitar esta serie de desigualdades.

baixo tódolos conceptos xa que sinón estamos espertos a cair na geadá.

XOSE LODEIRO VIZ.

Dobreixa-Merza.

GALES E ESCOCIA

Quero dirixirme aos lectores desta sección co obxectivo de lles clarear unha nova que ven aparecendo estes días nos medios de comunicación social do Estado español.

Trátase dos Referéndums levados a cabo en Gales e mais na Escocia, onde os respectivos pobos "se pronunciaron contra da Autonomía".

Hoxendía a realidade naquelas terras é esta:

1.— Escocia ten leis e un sistema educativo distintos dos ingleses; os billetes (dinheiro) son distintos tamén.

2.— Existe un torneo de rugby chamado, "das cinco nacións". Veñen participando nel: Escocia, Gales, Irlanda do Norte, Inglaterra e Francia.

3.— Os galeses, escoceses, irlandeses do Norte e ingleses teñen ligas de fútbol independentes, e consecuentemente, distintas seleccións nacionais de fútbol. (Escocia estivo na Arxentina no Campeonato do Mundo de Fútbol 1978).

Por outra banda a cuestión dos Referéndums non foi autonómica. A palabra inglesa Devolution ven a significar Devolución, non autonomía. Concretamente, devolución de poderes. De ser aprobada polos pobos galeses e escoceses, isto significaría a independencia de ditas nacións con respecto aos seus asuntos internos. Pero o máis importante é que Gales e Escocia son consideradas nacións, e que o nacionalismo enlas e crecente, e que acadarán no seu día a autodeterminación e a independencia.

M.R.L.
A CORUÑA

ANUNCIOS DE BALDE

Estou á percura de catálogos das editoriais galegas e cancións dos nosos cantantes modernos; se alguém pode axudarme, escribide a Xosé María García. M. Gabica, 4-prímero-Bilbao 3.

"Troco pegatinas de partidos e organizacións revolucionarias de todas as nacións". Poñerse en contacto escribindo a M. Carmen Morón. R/Pinceles 25. Madrid-18.

"Escola de gaitas e danzas. Grupo musical. "Toxos e Xestas". R/ Maspóns 16. Barcelona. Teléfonos: 288578 e 386562.

Intercambio selos de todos os países e desexo información encol destas coleccións. Xuntaríame con xente que ama e lle gosta a música de nosa terra de todas as épocas.

Xesús Lubián Nieto. Avda. Redondela 75-segundo. Vigo.

Somos un grupo folklórico galego (gaitas, acordeón e percusión). Todas as asociacións culturais, de veciños e demás entidades que queiran contar con nosco, xa saben que nos teñen á sua disposición, polos gastos de viaxe e mantenza. Poñédevos en contacto con: Carlos Cristos González. General Aranda 72-quinto E. Vigo.

ORTOGRAFIA PORTUGUESA

Son un lector constante de "A NOSA TERRA" e levo seguido con moito intrés, a, imos charmelle así, polémica ante os que queren arrechegarse á ortografía portuguesa e os que non.

Eu, ainda que non son nin lingüista nin filólogo, opino que é fundamental pra a normalización de galego, ir beber ás fortes da ortografía portuguesa, arredandos da castelá totalmente, xa que así conquiríramos espalhar a nosa cultura polo mundo, logo que son moitos milhons de persoas e que sabendo facer una política axeitada culturalmente pode ser o reconecemento mundial de Galiza.

Agora ben o achegarnos a ortografía portuguesa, non é precisamente adaptala totalmente, xa que eu coido que no galego hai que suprimir a "j"

En electrónica mídese dacendo cunhas unidades específicas. A capacidade dos condensadores mídese en: Faradios (F), Microfaradios (F), Nano-faradios (NF), e Pico-faradios (PF).

$$1 \mu F = 10^{-6} F = \frac{1}{10^6} F = 0.000001 F$$

$$1 F = 10^{-6} F$$

$$1 NF = 10^{-12} F$$

$$1 PF = 10^{-12} F$$

$$1 \mu F = 10^{-9} F$$

$$1 F = 10^{-9} F$$

$$1 NF = 10^{-15} F$$

$$1 PF = 10^{-15} F$$

$$1 \mu F = 10^{-6} F$$

$$1 F = 10^{-6} F$$

$$1 NF = 10^{-18} F$$

$$1 PF = 10^{-18} F$$

$$1 \mu F = 10^{-12} F$$

$$1 F = 10^{-12} F$$

$$1 NF = 10^{-21} F$$

$$1 PF = 10^{-21} F$$

$$1 \mu F = 10^{-15} F$$

$$1 F = 10^{-15} F$$

$$1 NF = 10^{-24} F$$

$$1 PF = 10^{-24} F$$

$$1 \mu F = 10^{-18} F$$

$$1 F = 10^{-18} F$$

$$1 NF = 10^{-27} F$$

$$1 PF = 10^{-27} F$$

$$1 \mu F = 10^{-21} F$$

$$1 F = 10^{-21} F$$

$$1 NF = 10^{-30} F$$

$$1 PF = 10^{-30} F$$

$$1 \mu F = 10^{-24} F$$

$$1 F = 10^{-24} F$$

$$1 NF = 10^{-33} F$$

$$1 PF = 10^{-33} F$$

$$1 \mu F = 10^{-27} F$$

$$1 F = 10^{-27} F$$

$$1 NF = 10^{-36} F$$

$$1 PF = 10^{-36} F$$

$$1 \mu F = 10^{-30} F$$

$$1 F = 10^{-30} F$$

$$1 NF = 10^{-39} F$$

$$1 PF = 10^{-39} F$$

$$1 \mu F = 10^{-33} F$$

$$1 F = 10^{-33} F$$

$$1 NF = 10^{-42} F$$

$$1 PF = 10^{-42} F$$

$$1 \mu F = 10^{-36} F$$

$$1 F = 10^{-36} F$$

$$1 NF = 10^{-45} F$$

$$1 PF = 10^{-45} F$$

$$1 \mu F = 10^{-39} F$$

$$1 F = 10^{-39} F$$

$$1 NF = 10^{-48} F$$

$$1 PF = 10^{-48} F$$

$$1 \mu F = 10^{-42} F$$

$$1 F = 10^{-42} F$$

$$1 NF = 10^{-51} F$$

$$1 PF = 10^{-51} F$$

$$1 \mu F = 10^{-45} F$$

$$1 F = 10^{-45} F$$

$$1 NF = 10^{-54} F$$

$$1 PF = 10^{-54} F$$

$$1 \mu F = 10^{-48} F$$

$$1 F = 10^{-48} F$$

$$1 NF = 10^{-57} F$$

$$1 PF = 10^{-57} F$$

$$1 \mu F = 10^{-51} F$$

$$1 F = 10^{-51} F$$

$$1 NF = 10^{-60} F$$

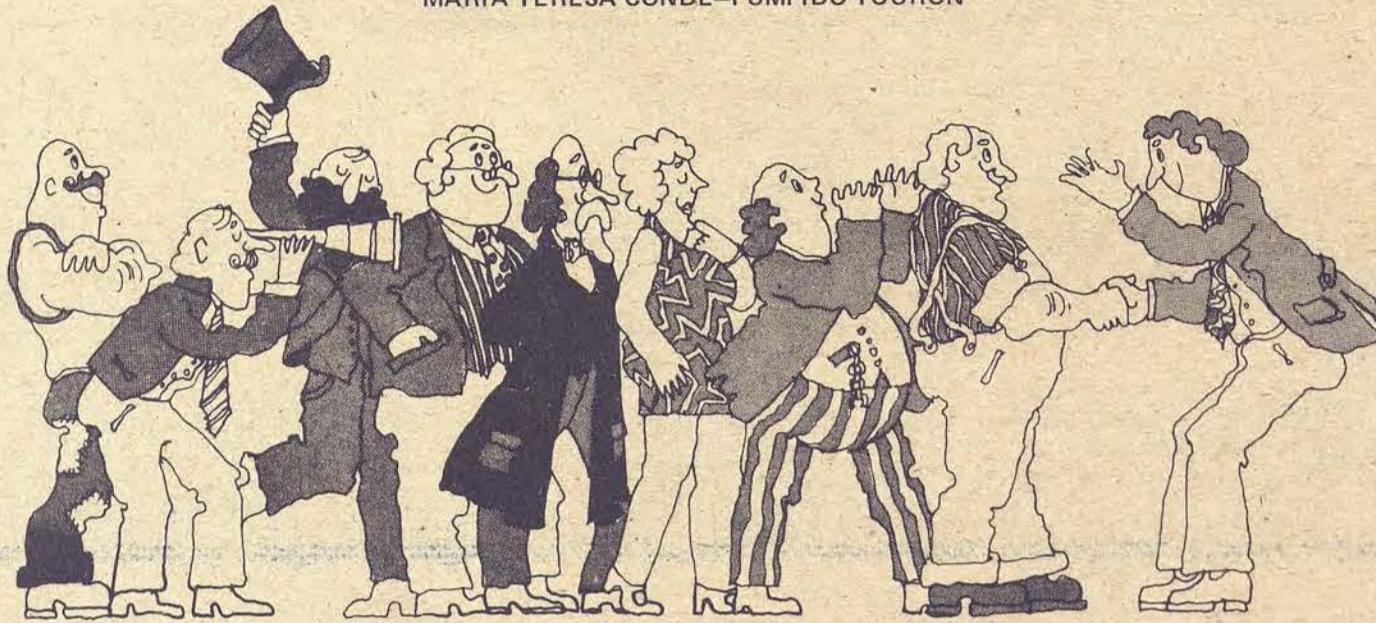
$$1 PF = 10^{-60} F$$

$$1 \mu F = 10^{-54} F$$

A NOSA TERRA

ANTE AS MUNICIPAIS

MARIA TERESA CONDE-PUMPIDO TOURON

E interesante o vemos como ningúen se declara apolítico cando se trata de participar nunha discussión sobre a xestión Municipal, e é que a política municipal sentímola moi perto: os problemas de alcantarillado, de falla de aceiras ou alumbrado, de inexistencia de guarderías ou centros deportivos, etc., súfrenos os veciños día a día, polo que esixen moito máis a sua solución e se sinten más dispostos a opinar e criticar o que se fai ou habería que facer nestes casos.

A Lei di que os Municipios prestarán atención preferente a "ordenación do territorio e urbanismo; fornecimento de augas e demás suministros públicos; saneamentos; abastos e mercados, sanidade e hixiene; comunicacóns e transportes; educación e cultura, conservación e defensa do medio ambiente; cementeiros; asistencia social; ocupación do tempo libre e deportes". Unha atención real a estes aspectos, a sua solución acertada, faría que os veciños tiverámos unhas condicións de vida dignas, moi diferentes da realidade actual.

Por iso, nestas eleccións municipais atopamos que os diferentes problemas ofrecidos son moi semellantes; porque as necesidades dos veciños, as condicións de vida que todos pedimos, conócenos todos os partidos e prometen satisfacerlas, mesmo aqueles que dende as vellas corporacións fixeron todo o contrario ao que prometen, chegando a querer solucionar aquelas desfeitas da que son autores directos.

Habería que estudar, pois, quen ofrece as solucións cales son as personas que forman ese partido, os intereses que defenden, a política que fan na práctica. Así, os que defenden os intereses do capital e a iniciativa privada a ultranza, por exemplo, terán que comprender que a Concesionaria do transporte público non poña certas línneas porque non son rentables, e serán contrarios á municipalización do transporte, como xeito de convertilo nun servicio público real, que funcione dacordo coas necesidades dos barrios e non dos beneficios que se puideran obter. Porque esos partidos, por exemplo, cando se plantea na Corporación o darlle unha licencia a unha industria molesta, nociva ou perigosa, ou se pida o traslado dunha industria contaminante ou se lle tente imponer unha forte sanción a unha empresa que fai verquidos tóxicos en augas públicas, poranxe da banda do capital, dos intereses dos seus membros, ao fin e ao cabo.

Hai moitos xeitos de respetar a lei e bulrala ao tempo. Por exemplo, a Lei do Chan, sin ser nada xenerosa, esixe uns mínimos de zonas verdes nos plans de urbanismo, que si se cumpliran, dariámos unha media de xardíns moi superior á que temos nas vilas galegas, pero o certo é que non se fan os parques nin se respetan os mínimos. ¿Cómo? Pois contando como zona verde os setos das avenidas, as arbes das verdes das ruas, os triángulos de céspede que poñen nos cruces, as zonas axardinadas que adornan os bloques de vivendas, etc. E ben certo que precisamos todos eso nas ruas pra que as cidades non sean desiertos de cemento, pero as zonas verdes que todos queremos son outra cousa: son parques pequenos en todos os barrios, onde podan xogar os nenos, tomar o sol os vellos, onde poidamos todos respirar un pouco; é iso non esiste,

pois nas cidades galegas temos un ou dous grandes parques, onde temos que acodir dende o outro extremo da cidade; xardíns, por outra banda, que se fixeron hai moitos anos — ique erga a man a vila onde se fixo un parque nos últimos anos! — e que imos defendendo a duras penas. Sabendo esto, pensade que os especuladores están aí, dispostos a sacar o máximo do seu solar, a conseguir que no Plan xeral lle dean unha boa calificación á sua zona, e polo tanto, van apoiar aos partidos que os defenden e é claro que os seus intereses son ben diferentes dos dos restantes veciños: os partidos terán que loitar por uns ou polos outros.

Cismade sobre esos partidos que identifican a realidade de Galicia coa do resto do Estado, e ignoran así a nosa situación sanitaria: unha nación onde as enfermidades endémicas as que son somente exemplo de libro de Medicina nos países desenvolvidos, aquí son o pan de cada día. Porque aquí a xente morre de tuberculosis, os nenos de meninxitis, e o tifus é unha cousa normal. Somente conocendo a nosa realidade se pode levar adiante unha política de sanidade tanto preventiva (reconocementos médicos periódicos, divulgación sobre conocemento das doenças e métodos de prevención, etc.) como de hixiene (campañas de desratización, recollida de basuras en todos os lugares, peche dos vertedeiros, eliminación de pozos negros coa previa creación de saneamento, etc.). Somente defendendo os intereses populares se sabe que as clases traballadoras e os seus barrios e parroquias son os que sufren prioritariamente tal situación e se está disposto a rematala.

Pero é que ¿cántos candidatos conocen os barrios da sua cidade? Somente os grupos que inclúen nas suas listas representantes de todas as parroquias e barrios, e que propugnan unha descentralización dos servicios públicos querem cumplir un mandado da lei deixa agora completamente ignorado polas corporacións, e que di: "Os municipios virán obligados a prestarlle á sua poboación, sin discriminación ningunha, e nos mesmos niveles e cualidades, os servicios públicos considerados esenciais". E obrigado dotar aos barrios de línneas de autobuses, de algún centro cultural e deportivo, de escola e ambulatorio, e, claro está, dos servicios mínimos: auga, luz, alcantarillado, aceiras, etc. Non podemos seguir con barrios onde é indigno vivir, onde os electrodomésticos non funcionan porque non hai tensión, onde non se pode andar polos camiños cheos de lama e sin alumbrado, onde si te póns enfermo non somente non tés médico, senón que nin tés teléfono pra o avisar, nin siquera un tasi pra ir ao hospital; e esto non é que pase no monte, pasa en barrios de Vigo ou da Coruña. Por iso serán candidaturas que sinton tan veciños aos do centro como aos do estrarradio os que afrontarán como prioritario tal problema, serán aqueles os que defenden realmente ás clases populares, que viven nos barrios carentes de todo.

Pero compe pensar tamén na gran importancia que nos axuntamentos vai ter unha alternativa que non somente defende os intereses populares, senón tamén que seña galega, e isto por moitas razóns. Por unha banda, porque resulta imprescindible que fagamos unha política municipal galega homoxénea, na que se dean as

mesmas soluciones —salvando as diferentes circunstancias— para todas as vilas galegas, conseguindo un desenvolvemento armónico acorde coas nosas necesidades e o noso eido cultural, e esto somente o pode facer unha alternativa galega, que pense a sua política para Galicia, en Galicia, e que esteña espallada por toda a nosa nación.

Por outra banda, haberá que pensar, dentro dessa política global, que loitar pola reforma dunha chea de leis contrapostas aos intereses galegos, como por exemplo a Lei do Chan (ignorante do que é a vivenda unifamiliar no ámbito rural galego) ou a reforma administrativa local (co reconocemento da parroquia, hoxe inexistente como ente xurídico), etc., unha normativa que desconoce a nosa realidade, o espallamento da poboación e o xeito cultural de organizarnos socialmente e de hábitos de vivenda, tén que ser reformada polos galegos, porque os partidos españoles seguirán unha línea de reforma legal a nivel de Estado español, e volverán dar leis pensadas para Cáceres ou Cuenca, pero non para Galicia.

"En fin temos que decidir quen vai gobernar a nosa terra: si nós ou os de fora, porque temos que ter en conta que os concelleais elegidos non somente van ter un papel na vida local senón que van influir na política xeral en Galicia".

E, por unha banda, unha cuestión de dignidade pensar que si agora non somente en Madrid "representan" a Galicia os partidos españoles, tamén os imos deixar mandar na casa. Pero é, sobor de todo, unha cuestión práctica: cando ehegue a hora de pelejar por competencias, por medios económicos, etc., ¿quién terá más forza: un grupo político galego que somente tén a sua vida aquí, que resposta diante do seu pobo e del depende, ou ben un grupo español que tén que responder diante da sua dirección madrileña, que tampouco pode apoiala si o que os galegos piden vai en contra dos intereses doutros sitios do Estado nos que tamén actúa o seu partido?

Nas Diputacións tamén será o lugar onde se xoguen a vida moitos concellos sin economía abonda pra cobrir as suas necesidades; nese caso, as Diputacións son as que reparten os cartos pra camiños, obras de saneamento, etc. E moito vai depender de quen forme parte das mesmas pra que non existan caciques e favoritismos, daí a importancia de apoiar as alternativas que presenten candidaturas por toda Galicia, xa que somente tendo candidatos dabondo e en diferentes lugares se pode chegar a entrar na Diputación.

E por iso que o que parecía tan doado non o é. E certo que todos os programas son parellas, pero a realidade posterior non o será, asegún quen esteña nos Axuntamentos. Si a primeira vista se pode votar calquera candidatura, porque todas prometen amañar a nosa vida, o futuro das nosas cidades e de Galicia depende dos intereses que se queiran defender. Ao fin tampouco é tan complicado: Abonda con lembrar quen loita polos mercados, quen ergueu a voz contra da suba dos autobuses, quen pediu o peche dunha industria contaminante, etc. Abonda con lembrar, tamén, quen dixo "Sí pero non", quen calou a boca, quen, en fin, deixou facer os barrios nos que vivimos.